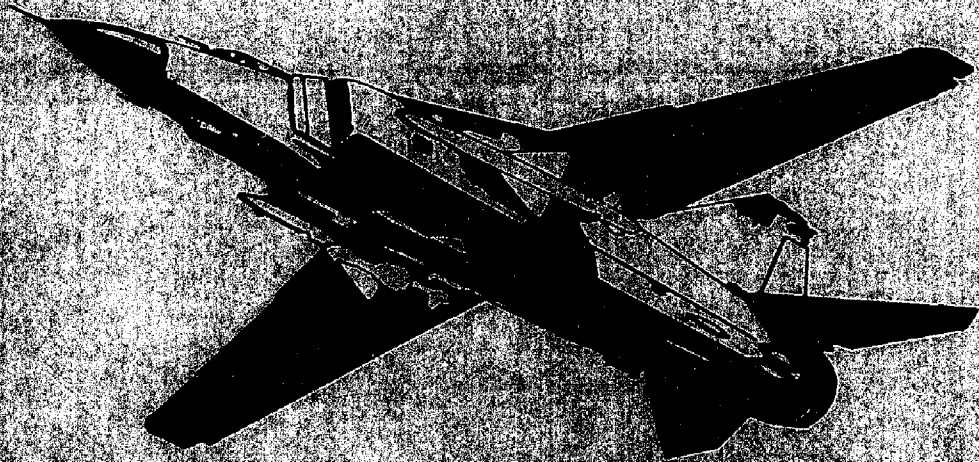

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

INLICHTINGEN

SAMENVATTING

(ISAM) 11/83

Uitgegeven door de Luchtmachtstaf

Afd. Inlichtingen en Veiligheid

Ex. Nr. 72

MINISTERIE VAN DEFENSIE
LUCHTMACHTSTAF

2516 BA 's-Gravenhage, 15-12-83
Binckhorstlaan 135
Tel. 070 - 493591

Afd.: Inlichtingen en
Veiligheid.

Aan:

Nr. : AIV / 0964 / O-83

Zie verzendlijst.

INLICHTINGENSAMENVATTING

ISAM 11/83

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendokument. Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet:

- A. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- B. ten overstaan van buitenlanders in discussie worden gebracht;
- C. worden gekopieerd.

VERZENDLIJST, behorende bij Inlichtingsamenvatting nr. AIV/0964/0-83
d.d. 15 december 1983.

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1 *)
Chef Defensiestaf t.a.v. Hoofd Afd. Inl. en Veiligheid	2
C- CTL	3
C- Vlb Soesterberg	4
C- Vlb Leeuwarden	5
C- 322 Squadron)	6
C- 323 Squadron) d.t.v. C- Vlb Leeuwarden	7
C- GPLV/Vlb Deelen	8
C- 298 Squadron)	9
C- 299 Squadron) d.t.v. C- GPLV/Vlb Deelen	10
C- 300 Squadron)	11
C- Vlb Volkel	12
C- 311 Squadron)	13
C- 312 Squadron) d.t.v. C- Vlb Volkel	14
C- 306 Squadron)	15
C- Vlb Twenthe	16
C- 313 Squadron)	17
C- 315 Squadron) d.t.v. C- Vlb Twenthe	18
C- Vlb Gilze Rijen/Eindhoven	19+73
C- 316 Squadron)	20
C- 314 Squadron) d.t.v. C- Vlb Gilze Rijen/Eindhoven	21
C- 12 GGW	22+23+24
C- 3 GGW	25+26
C- 5 GGW	27+28
C- CRC/MiIATCC	29+30
C- LVMG	31
C- 1 LK t.a.v. C- ASOC	32+33
C- CLO	34+35
C- DSM/Vlb Woensdrecht	36
C- LUOS t.a.v. C- NBC-opleidingen	37
C- LIMOS	38
C- LETS)	39
C- KKSL)	39
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	40
Directeur Luchtmacht Stafschool	41

Lumat [REDACTED]

	<u>Ex.nr.:</u>
Lumat [redacted] (tvs ter circulatie Defat en Lamat)	42 *)
Defat [redacted]	43 *)
Defat [redacted]	44 *)
Defat [redacted] (tvs ter circulatie Lamat en Adj.Lumat)	45 *)
Lumat [redacted] (tvs ter circulatie Defat en Marat)	46 *)
Defat [redacted]	47 *)
Lalummat [redacted] (tvs ter circulatie Defat)	48 *)
Defat [redacted]	49 *)
Defat [redacted]	50 *)

I.a.a.:

Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	51
Hoofd MARID	52
Hoofd LAMID	53+54
Hoofd IDB	55
Hoofd BVD t.a.v. Hr. [redacted]	56
DPKLu	57
DMKLu	58
DEBKLu - SCFin/PSCFin - SCAut - SCOrg	59
HPMV Brussel	60
NAK AFCENT t.a.v. Maj [redacted]	61
NAK ZATAF t.a.v. Lt-Kol [redacted]	62
Neth.Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [redacted]	63
C- 1 LVG	64
NTC KLu Liaison Officier	65
C- Verbindings Afd. Arnhem t.a.v. Hoofd TOC/EOV	66

Intern aan:

BDL - PCLS - SCO - SCPL	67
H- AOD)	
H- ALBV)	68 *)
H- AV)	
H- AOB	69
H- APL	70
H- Sectie Contra-Inlichtingen	71
AIV/INL Bibliotheek	72
Circulatie ex. AIV	74

 *) Ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling
 Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf

I N H O U D S O P G A V E

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE</u>	I.1
<u>VLIEG- EN OEFENACTIVITEITEN IN DE "FORWARD AREA"</u>	I.1
- Algemeen	I.1
- Toename Sowjet SIGINT-vluchten tijdens NAVO-oefening "ABLE ARCHER"	I.1
<u>SLAGORDE MUTATIES/VLIEGTUIGEN</u>	I.2
- Reactivering vliegveld DOBRANY (Tsjechische LSK)	I.2
<u>SLAGORDE MUTATIES/GELEIDE WAPENS</u>	I.2
- Mogelijke nieuwe SA-5 stelling nabij WITTENBERG (DDR)	I.2
- SA-5 complex in aanbouw in Bulgarije	I.2
<u>SLAGORDE MUTATIES/"ELECTRONIC ORDER OF BATTLE"</u>	I.3
- Ingebruikname nieuwe NVA EW-stelling BRENNERSGRUEN (DDR)	I.3
<u>INFRASTRUCTUUR</u>	I.3
- Bouwactiviteiten op het NVA vliegveld LAAGE (DDR)	I.3
- Bouwactiviteiten op het Tsjechische vliegveld BRNO/TURANY	I.5
- "Rapid Runway Repair" (RRR) in WP-landen	I.6
<u>GROND/LUCHT GELEIDE WAPENS/ORGANISATIE</u>	I.7
- Uitbreiding SA-4/GANEF batterijen met één TEL en één PAT HAND	I.7
<u>OFFENSIEVE LSK/TAKTIEK/TECHNIEK/NIEUWE WAPENSYSTEMEN</u>	I.8
- FLOGGER-J uitgerust met AS-14	I.8
- HIND-E uitgerust met maximaal 12 AT-6/SPIRAL	I.9
- HIND met "flare-dispenser"	I.9
- Gegevens betreffende de MI-28 HAVOC-A	I.11

OFFENSIEVE

	<u>Blz.:</u>
<u>OFFENSIEVE EN DEFENSIEVE LSK/TRAINING</u>	I.12
- "Live Missile Firing" (LMF) en "Advanced Weapons and Tactics Training" (AWTT) in 1983	I.12
<u>MARINE LSK</u>	I.14
- VSTOL/helicopter operaties vanaf RoRo-schepen	I.14
<u>OVERIGE GEBIEDEN</u>	I.14
- Leverantie van BLINDERS aan Libië	I.14
- Sowjet vliegtuigleveranties aan Ethiopië	I.15
- Sowjet LSK in Vietnam	I.16
- Vliegveld infrastructuur in Mozambique	I.16
- LVD ontwikkelingen in Syrië (vervanging CLAM SHELL door TIN SHIELD)	I.17
- Toevoeging vuurleidingsradars aan SA-5 complexen in Syrië	I.19
<u>BIJLAGE(N)</u> behorende bij Hoofdstuk I	1 (1 blz.)
<u>HOOFDSTUK II - ONTWIKKELINGEN IN HET SOWJET OOSTDUIJSE VLIEGERTRAININGSPROGRAMMA</u>	II.1 - II.8
<u>HOOFDSTUK III - OVERZICHT VAN DE SITUATIE IN POLEN</u>	III.1 - III.9
<u>HOOFDSTUK IV - MODERNISERING SOWJET SRBM-WAPENSYSTEMEN</u>	IV.1 - IV.6
<u>BIJLAGE(N)</u> behorende bij Hoofdstuk IV	11 (11 blz.)

HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE

Vlieg- en oefenactiviteiten in de "Forward Area"

1. Algemeen. De vlieg- en oefenactiviteiten in de "Forward Area" waren gedurende de maand november zeer gering. Als mogelijke oorzaken kunnen genoemd worden: het beëindigen van het opleidings- en trainingsprogramma; de viering van de oktober-revolutie en de slechte weersomstandigheden gedurende een deel van de maand. De vliegactiviteiten bleven voornamelijk beperkt tot het uitvoeren van vliegerkwalificatievluchten en SIGINT-missies als reactie op de NAVO-oefening "ABLE ARCHER" (zie para 2). Op 11 november werden 2 BEARs boven de Noordzee onderschept door 2 F-16s van de Vliegbasis Leeuwarden. De F-16s waren gescrambled nadat het SOC-1 had geconstateerd dat de BEARs met een snelheid van ruim 300 knopen op een hoogte van 30.000' richting Nederlandse Waddenzee vlogen. Juist vóór het binnendringen van de Nederlandse FIR veranderden de BEARs van koers. Van 14 t.e.m. 18 november werd door de GSFG, de NVA en de Tsjechische en Hongaarse nationale strijdkrachten een, deels gecombineerde, verbindingsoefening op regiments- en divisieniveau gehouden. Op 18 november voerden 2 BADGERS boven de DDR een vlucht uit, die - gezien het "zig-zag"-patroon - een gesimuleerde (ARM) aanval op radarstations van de NAVO-LVD kan zijn geweest. Eén van de BADGERS was van het type "G", welk type 2 "Air-to-Surface Missiles" met een bereik van 310 km kan meevoeren. Vanaf 24 november werden er nagenoeg geen activiteiten meer geconstateerd. Een situatie, waarin verandering kwam toen op 28 november de NVA-LSK/LV als eerste het nieuwe trainings- en opleidingsjaar begonnen.

2. Toename Sowjet SIGINT-vluchten tijdens NAVO-oefening "ABLE ARCHER". Gedurende de eerste twee weken van november werd een belangrijke toename geconstateerd in het aantal Sowjet SIGINT-vluchten boven de "Forward Area", een toename die kennelijk verband hield met de NAVO-oefening "ABLE ARCHER". Eén en ander duidt op de voortdurende Sowjet interesse om US/NAVO-oefeningen d.m.v. "airborne platforms" te monitoren ter verkrijging van inlichtingen. Tijdens genoemde periode werd een niveau bereikt dat vergelijkbaar is met dat van de oefening "CIMEX/WINTEX". De volgende vliegtuigen werden ingezet:

a. BLINDER	4 vluchten
b. BREWER-D	13 vluchten
c. FOXBAT-B/D	8 vluchten
d. FITTER-H	9 vluchten
e. COOT-A	8 vluchten
f. CUB-B	4 vluchten

3. Opmerkelijk was

3. Opmerkelijk was dat de 8 COOT-A vluchten het totaal van dit platform voor dit jaar reeds brengt op 81 missies, slechts één missie minder dan het totale aantal in het jaar 1982.

SLAGORDE MUTATIES/VLIEGTUIGEN

4. Reactivering vliegveld DOBRANY (Tsjechische LSK). Op 29 november j.l. vonden calibratievluchten plaats t.b.v. vliegveld DOBRANY. Aansluitend hierop volgde op 30 november de terugkeer van het jagerregiment DOBRANY naar de thuisbasis. Tevens werd op 1 december de tijdelijk door Vliegbasis PLZEN overgenomen luchtverkeersleiding weer overgedragen aan en in gebruik genomen door DOBRANY.

Commentaar: Vanaf eind februari van dit jaar verbleef een groot gedeelte van het jagerregiment DOBRANY op de vliegvelden BECHYNE en PARDUBICE. Medio mei vertrok het resterende gedeelte naar de basis PARDUBICE en het uitwijkveld TCHOROVICE. De verplaatsing van dit jagerregiment stond waarschijnlijk in verband met renovatie- en mogelijk constructiewerkzaamheden.

SLAGORDE MUTATIES/GELEIDE WAPENS

5. Mogelijke (nieuwe) SA-5 stelling in de DDR. Nog onbevestigde rapportage meldt omvangrijke bouwactiviteiten ca. 5 km ten noordwesten van de stad WITTENBERG (33U UT 3950) in de DDR. De activiteiten bestaan tot nog toe voornamelijk uit grond- en bouwwerkzaamheden. Opmerkelijk is het feit dat gedurende de periode 9-15 november rondom WITTENBERG een TVG werd afgekondigd. Een reden om een TVG in te stellen zou mogelijk aanvoer van materieel kunnen zijn. Qua ligging t.o.v. ROSTOCK, GRANSEE (DDR) en BEROUN (CSSR) - momenteel in aanbouw verkerende SA-5 stellingen - zou de mogelijkheid niet kunnen worden uitgesloten, dat het hier gaat om een vierde SA-5 complex in de "Forward Area".

6. SA-5 complex in aanbouw in Bulgarije. Uit recent ontvangen informatie blijkt dat een nieuwe SA-5 stelling wordt gebouwd in Bulgarije. Het complex bevindt zich ongeveer 24 km ten noordoosten van Sofia. Tot nog toe waargenomen infrastructuur bestaat uit een vuurleidingsplatform, twee lanceerstellingen, een SA-5 test- en onderhoudscentrum en een administratie/legeringskamp. DE SA-5s met bijbehorende radarapparatuur zijn nog niet waargenomen.

Commentaar: Het complex nabij Sofia zou de vierde SA-5 stelling (de mogelijke SA-5 stelling nabij WITTENBERG, DDR niet meegerekend) in Oost-Europa worden. Uit de berichtgeving blijkt dat de benodigde infrastructuur zeer binnenkort voltooid zal zijn. Het is derhalve niet uitgesloten dat dit SA-5 complex binnen afzienbare tijd operationeel in gebruik zal kunnen worden gesteld.

SLAGORDE MUTATIES

[REDACTED]

SLAGORDE MUTATIES/"ELECTRONIC ORDER OF BATTLE"

[REDACTED] 7. Ingebruikname nieuwe NVA EW-stelling BRENNERSGRUEN. Uit betrouwbare bron is vernomen dat sinds 5 november j.l. een nieuwe Oostduitse EW-stelling, nabij de plaats BRENNERSGRUEN, in gebruik werd genomen. Uit de informatie blijkt dat sedert november 1979 een aanvang werd gemaakt met de bouwwerkzaamheden. Tot nog toe zijn op deze stelling (pos. 32U PA 741913) de volgende radarsystemen waargenomen: SPOON REST D, FLAT FACE, SQUAT EYE, THIN SKIN, SIDE NET en SCORE BOARD. Met de ingebruikname van de EW-stelling BRENNERSGRUEN - overigens geheel "hardened" - wordt hiermee een keten van "low level" radarstations vanaf het noorden van Oost-Duitsland tot aan Tsjechoslowakije, met een onderlinge afstand van + 30-40 km, afgesloten.

INFRASTRUCTUUR

[REDACTED] 8. Vliegveld LAAGE (NVA-LSK/LV). In eerder verschenen ISAMs werd aandacht besteed aan het in aanbouw zijnde Oostduitse vliegveld LAAGE. Zeer recent werd uit betrouwbare bron aanvullende informatie verkregen omtrent waargenomen bouwactiviteiten aldaar. Deze bestonden ondermeer uit de aanleg van een 4-5 km lange, 5-baans betonnen weg (zie foto 1), aansluitend op de autosnelweg ROSTOCK-BERLIJN en de bouw van HAS (zie foto 2); tevens vindt de constructie plaats van logistieke infrastructuur (zie foto 3).

Commentaar: Dezerzijds is het momenteel nog onduidelijk wat de functie zal worden van de nieuw aangelegde weg. Mogelijke opties zouden kunnen zijn:

- Aanvoerweg voor het vliegveld.
- Rolbaan naar een eventueel nieuw aan te leggen "highwaystrip".
- Verlengde startbaan.

Foto 1

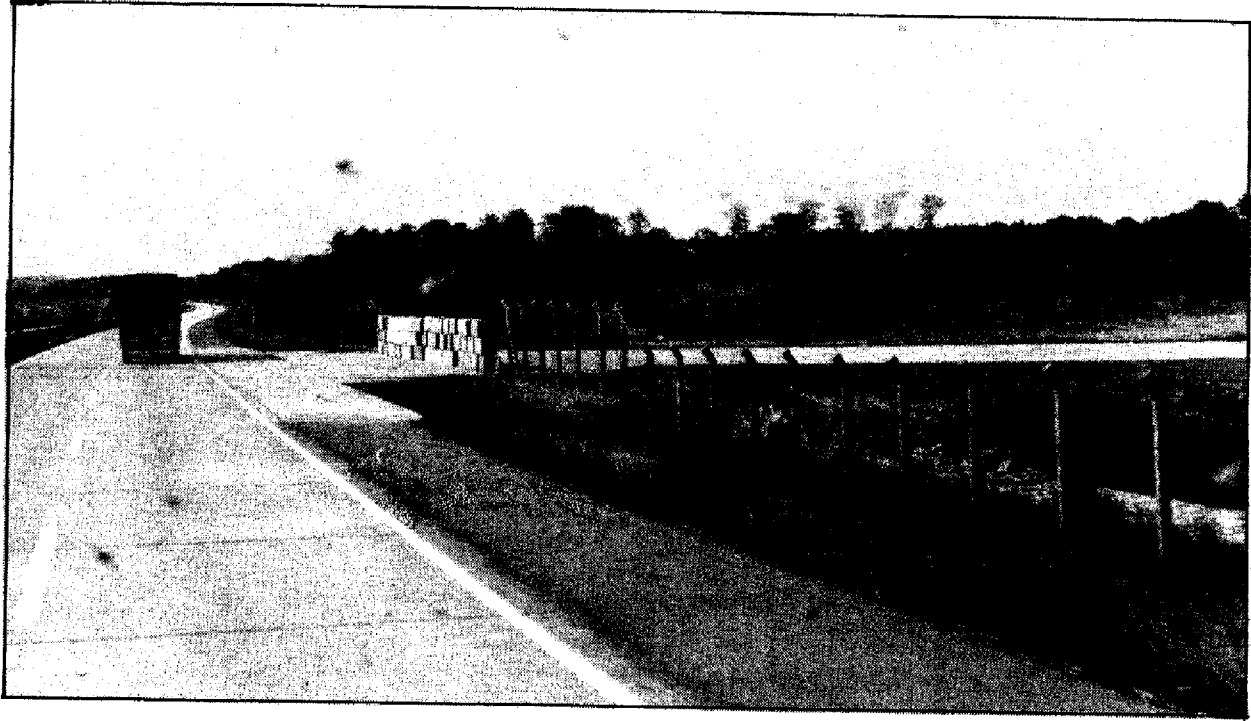

Foto 1.

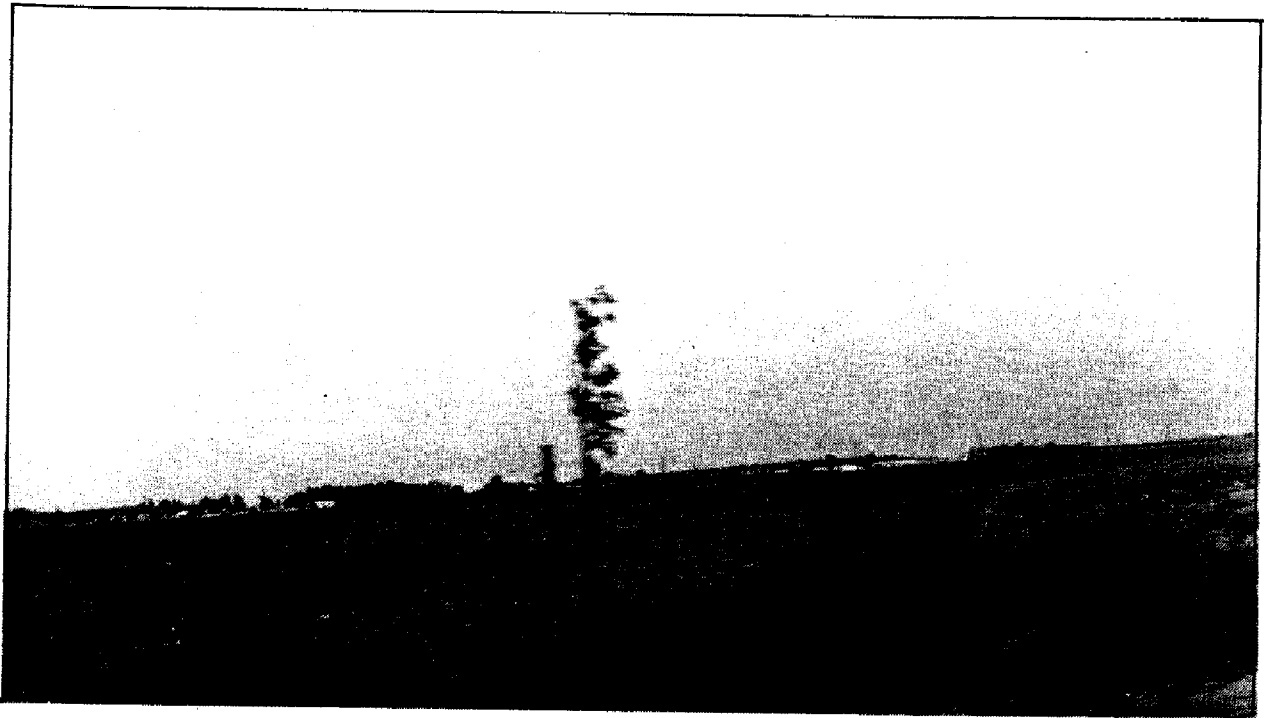

Foto 2.

Foto 3.

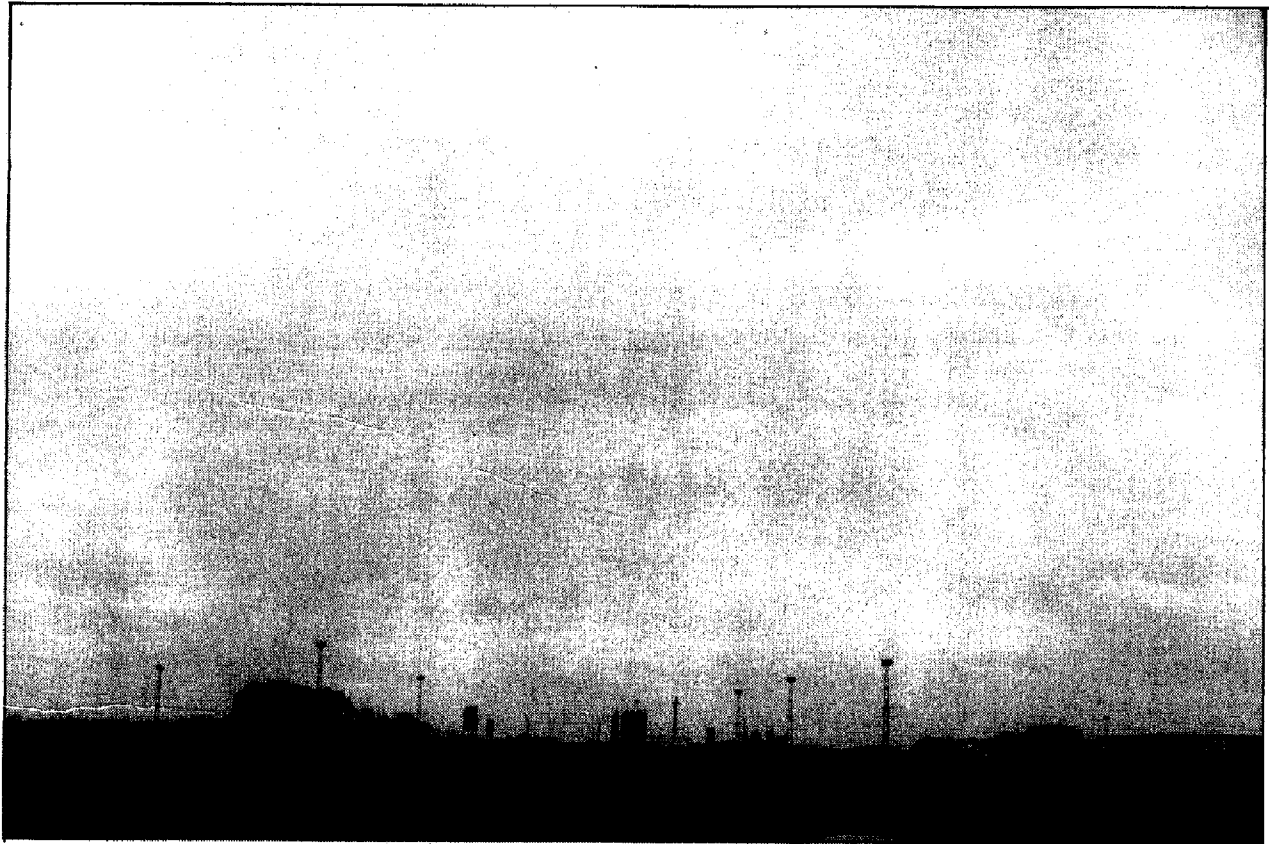

Foto 3

9. Bouwwerkzaamheden op vliegveld BRNO/TURANY (Tjechische LSK). Begin maart 1981 werd het Tsjechische vliegveld BRNO/TURANY - in gebruik als burgerluchthaven en militair vliegveld - voor de laatste maal tijdelijk bezocht door een regiment FITTERS-A, afkomstig van het jagerbommenwerperregiment NAMEST NAD OSLAVOU (Tsjechische LSK). Met ingang van 1 januari 1982 werd de internationale status van het vliegveld BRNO/TURANY opgeheven. Eveneens kwam vast te staan dat de nationale Tsjechische luchtvaartmaatschappij (CSA) binnen afzienbare tijd haar vluchten vanaf BRNO/TURANY zou staken. Medio april 1982 werd uit betrouwbare bron vernomen, dat het vliegveld volledig was ontruimd en alleen nog maar onder VMC/VFR condities kon worden aangevlogen, aangezien de ATC-middelen waren verwijderd. Uit zeer recent ontvangen informatie blijkt dat het vliegveld op 27 oktober j.l. bezocht werd door FISHBEDs van het regiment MOSNOV (Tsjechische LSK/LV). Tevens blijken er bouwwerkzaamheden plaats te vinden, m.n. de constructie van HAS.

Commentaar:

[REDACTED]

Commentaar: Het is momenteel nog onduidelijk wat de reden is voor de werkzaamheden welke plaatsvinden op vliegveld BRNO/TURANY. Ook kan nog niet worden vastgesteld of de ATC-middelen wederom in gebruik zijn gesteld. De constructie van HAS zou een aanduiding kunnen zijn dat binnen afzienbare tijd vliegveld BRNO/TURANY weer operationeel in gebruik zal worden gesteld.

[REDACTED]

10. "Rapid Runway Repair" (RRR) in WP-landen. Onlangs werd bekend dat RRR-bouwmaterialen en -geassocieerd materieel zijn waargenomen op de Sowjet vliegvelden ALLSTEDT, MAHLWINKEL, WERNEUCHEN en ZERBST in de DDR. Deze vaststelling onderstreept nogmaals de groeiende belangstelling die de Sowjet LSK toe meten aan verbetering van hun RRR-capaciteiten t.b.v. de vliegvelden in de FA.

11. Twee relevante MC-documenten, t.w. MC-161 (WP Strength and Capabilities) en de MC-200 (WP Logistics) bevatten over de WP-RRR capaciteiten de volgende para's:

- a. MC 161/83: "(NS) Runway Repair Facilities. There is evidence that Soviet Air Force and East German Air Force construction battallions with heavy equipment exist, and they may have a wartime rôle of Rapid Runway Repair. The Air Technical Battallions which, in addition to their other responsibilities, perform airfield maintenance, have the equipment and personnel to carry out limited repairs to airfield operating surfaces. Separately secured stockpiles of repair materials have now been identified at most main bases in East Germany, but supporting plant and heavy equipment has not yet been noted. The stockpiles indicate an increased preparedness for repair of airfield damage but do not constitute an established capability for Rapid Runway Repair by NATO Standards."
- b. MC 200/A/83: "(NS) There is no evidence that the WP have any formal Rapid Runway Repair capability on the lines demanded by SACEUR for NATO Air Forces. Nevertheless, limited stocks of aggregate, sand and concrete blocks have recently been identified at all SAF airfields in East Germany. These materials would no doubt be used for airfield repair though the repair timescales likely to be achieved are uncertain. This subject is of high intelligence interest to NATO and is at present under review."

12. Hoewel er derhalve verschillen bestaan m.b.t. WP-RRR tussen beide NAVO-documenten (mogelijk als gevolg van de informatie "cut-off-date") zijn beide over de aanwezigheid van bouwmaterialen t.b.v. herstelwerkzaamheden op de MOBs in de DDR eensluidend.

13. Tot nog toe blijken er nog duidelijk aanwijsbare verschillen te bestaan tussen de door SACEUR aangegeven criteria en die welke momenteel bij de WP-LSK schijnen te bestaan. Echter, na evaluatie van beschikbare gegevens, blijkt toch dat m.n. de Sowjets de laatste tijd meer dan voorheen belangstelling lijken te tonen voor een snel, provisorisch kunnen herstellen van

operationeel

operationeel onbruikbaar gemaakte start- en rolbanen. Zoals al eerder in een voorgaande ISAM werd opgemerkt, beschikken de WP-strijdkrachten over zgn. constructie-bataljons met een aanzienlijke capaciteit aan materieel, dat gebruikt zou kunnen worden t.b.v. RRR. Daarnaast kan - als mogelijke tweede optie - ten tijde van spanning of oorlog, een aantal civiele bouwondernemingen met de noodzakelijke uitrusting en "know how" (bijv. wegebouw) worden ingezet t.b.v. militaire RRR-operaties.

14. Voorzover bekend zijn tot nog toe in de WP-landen nog geen oefeningen waargenomen die kunnen duiden op de toepassing van RRR-operaties. Of in de toekomst de WP-landen hogere eisen zullen gaan stellen aan RRR kan op dit ogenblik nog niet worden vastgesteld. Hierbij moet o.a. in ogenschouw worden genomen het aantal vliegvelden, DOBs en "highwaystrips", waarover de WP-LSK zouden kunnen beschikken.

15. Dat er echter in de toekomst mogelijk een verdere uitbreiding valt te verwachten m.b.t. deze materie valt af te leiden uit een artikel in de "Soviet Military Review", geschreven door Ingenieur Kolonel A. ZHURAVLYOV, waarin deze zegt: "To put an aerodrome out of action, the enemy besides bombs, may also use tactical, guided and non-guided missiles. Nor is the use of more powerful modern weapons to destroy big aerodromes excluded. To rehabilitate an airfield quickly after an enemy attack and to ensure effective combat operation of aircraft is a most complicated task, requiring high proficiency and organization of engineer subunits."

GROND/LUCHT GELEIDE WAPENS/NIEUWE WAPENSYSTEMEN

16. Mogelijke opvolger van het SA-8 SAM systeem. Er zijn aanwijzingen voor de ontwikkeling van een opvolger van de SA-8. De voorlopige aanduiding van dit nieuwe grond/lucht Geleide Wapen is SA-X-15. Gegevens betreffende de capaciteiten van de SA-X-15 ontbreken.

GROND/LUCHT GELEIDE WAPENS/ORGANISATIE

17. Uitbreiding van SA-4/GANEF batterijen met één TEL en één PAT HAND. Gedurende de laatste achttien maanden zijn op drie plaatsen in de GSFG SA-4 batterijen aangevuld met een extra PAT HAND vuurleidingsradar en een extra TEL (Transporter, Erector and Launcher). Onder andere duiden analyses van recent onderschepte PAT HAND missile guidance signalen hierop.

Commentaar: Ofschoon het mogelijk is dat deze uitbreiding is doorgevoerd voor trainingsdoeleinden, zijn er indicaties dat een mogelijke reorganisatie op batterij-niveau in gang is gezet. Wellicht is deze uitbreiding het gevolg van de ervaringen, opgedaan tijdens het laatste Syrisch/Israëliësch conflict medio 1982. Gedurende dit

korte treffen

korte treffen werden de SA-6 batterijen uitgeschakeld door eerst de STRAIGHT FLUSH met behulp van een ARM (Anti Radiation Missile) te vernietigen om vervolgens de daardoor onbruikbare TELs aan te vallen. Een extra PAT HAND zal bij SA-4 batterijen deze tactiek te niet doen en tevens de doelvolgcapaciteit verdubbelen. De toegevoegde TEL brengt bovendien het totaal vuurgerede missiles op acht in plaats van zes. Indien alle batterijen worden uitgebreid met een extra TEL betekent dit een toename van 18 (72 i.p.v. 54) vuurgerede GANEF missiles per brigade.

OFFENSIEVE LSK/TAKTIEK/TECHNIEK/NIEUWE WAPENSYSTEMEN

18. FLOGGER-J uitgerust met AS-14. Ter aanvulling op het gestelde in ISAM 2/83 (blz. I.9, "AS-14") en ter completering van de in ISAM 8/83 beschreven TASM-training bij de GSFG-LSK (blz. I.5, e.v.) is onderstaande foto (4) afgedrukt van een FLOGGER-J, afkomstig van het vliegveld MIROW (DDR), uitgerust met een AS-14.

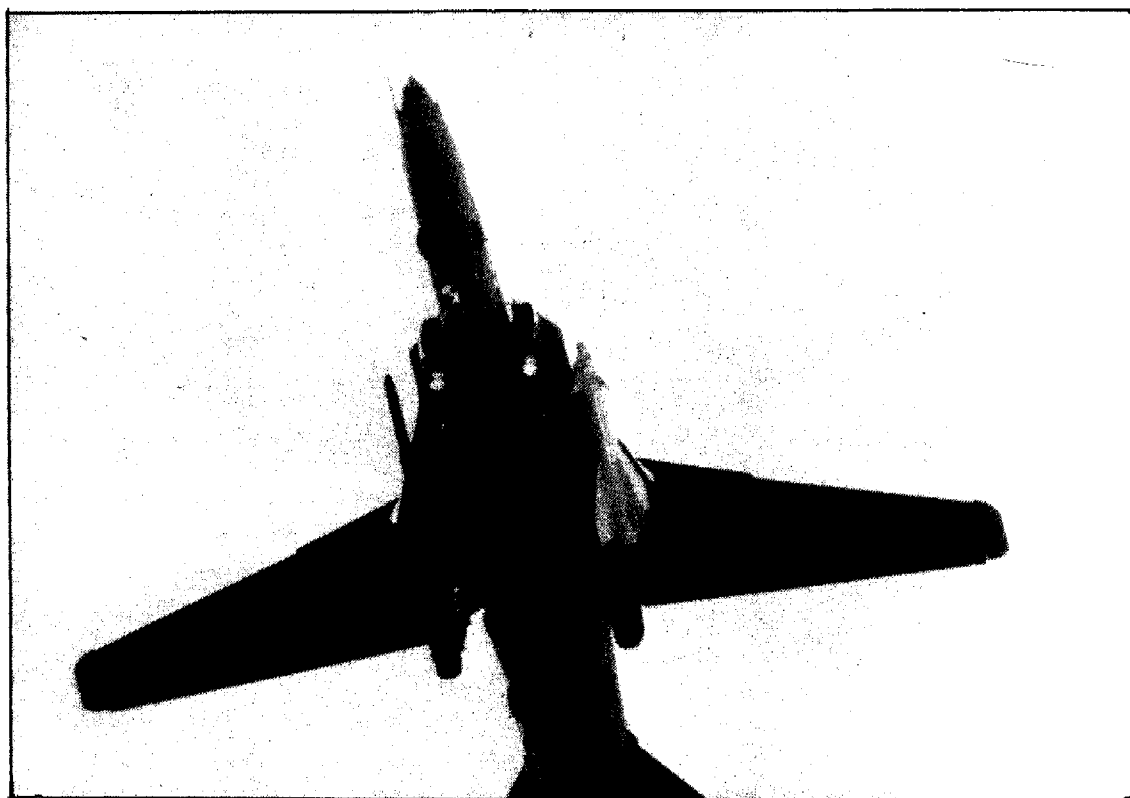

Foto 4: FLOGGER-J, afkomstig van MIROW (DDR), uitgerust met een AS-14 en een waarschijnlijk aan het missile gerelateerde pod, voorzien van elektronische apparatuur.

19. HIND-E, uitgerust

19. HIND-E, uitgerust met maximaal 12 AT-6/SPIRAL. Recentelijk is onderstaande foto (5) ontvangen van een HIND-E, uitgerust met extra voorzieningen t.b.v. het meevoeren van AT-6/SPIRAL. Aan de outboard pylon wordt een "tussenstuk" bevestigd waaraan een H-vormig voorwerp is gemonteerd. Op deze wijze kan de HIND-E worden uitgerust met maximaal 12 AT-6/SPIRAL anti-tank Geleide Wapens (zie tevens ISAM 9/83, Hoofdstuk V, blz. V.3).

20. Opvallend is voorts de plaatsing van een driehoekig voorwerp aan de rechterzijde boven op de voorste canopy. Hoogstwaarschijnlijk betreft het hier de antenne van het D-band IFF systeem (ELINT code G303Z/E303Z). De aanwezigheid van het nieuwe IFF systeem bij sommige HINDs-E is d.m.v. ELINT bevestigd.

Foto 5: HIND-E, uitgerust met voorziening om extra AT-6/SPIRALs mee te voeren en mogelijk antenne t.b.v. nieuwe D-band IFF systeem.

21. HIND, uitgerust met "flare-dispenser". Recentelijk is in Afghanistan het gebruik van infra-rood flares door de MI-24/HIND waargenomen. Foto 6 toont het afvuren van infra-rood flares en het verspreidingspatroon van deze flares. Foto 7 is ongeveer 5 seconden later genomen. De bron rapporteerde dat het uitstoten van deze flares soms "tot tien keer werd herhaald". (zie ISAM 7/83, blz. I.7).

Foto 6: Afvuren

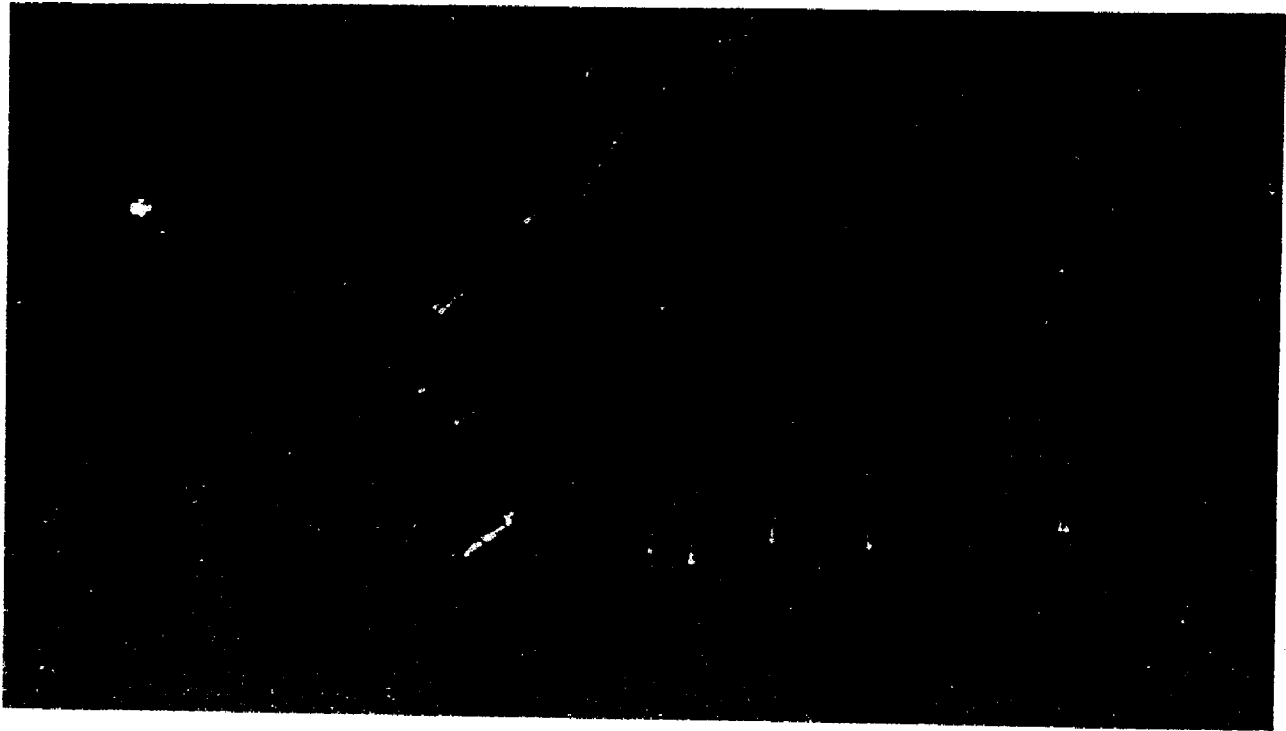

Foto 6: Afvuren van IR-flares door MI-24/HIND.

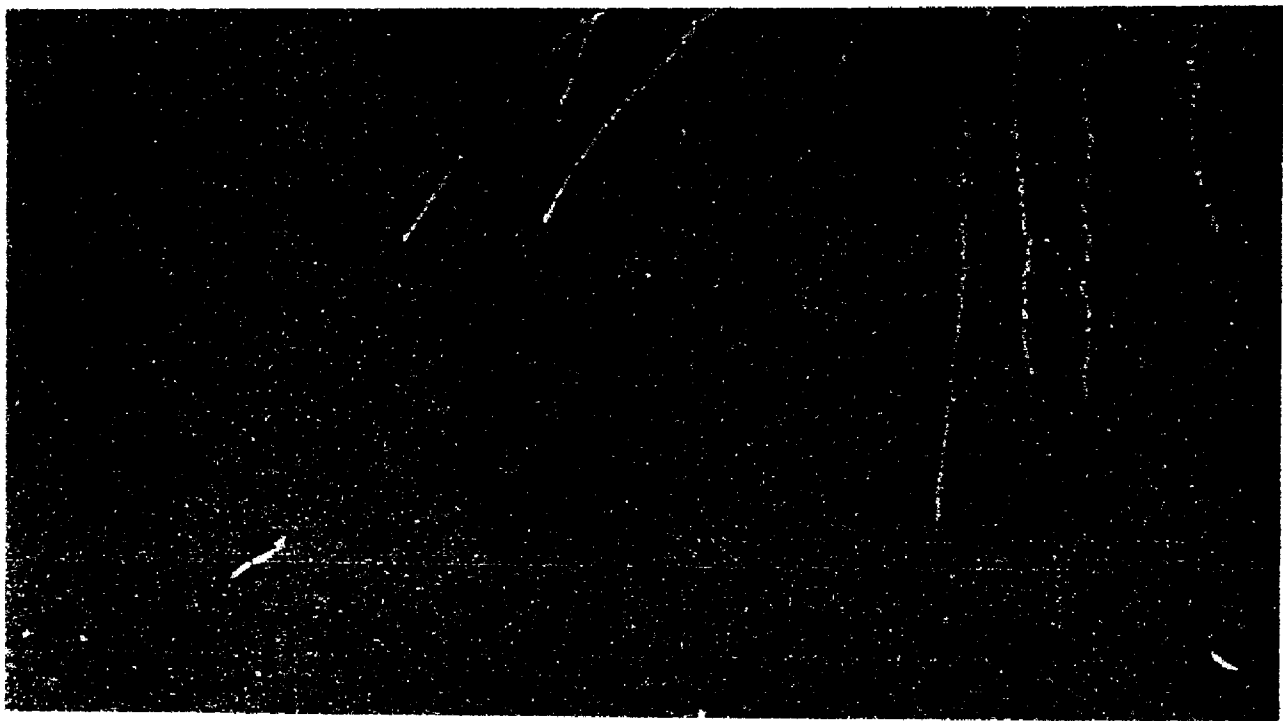
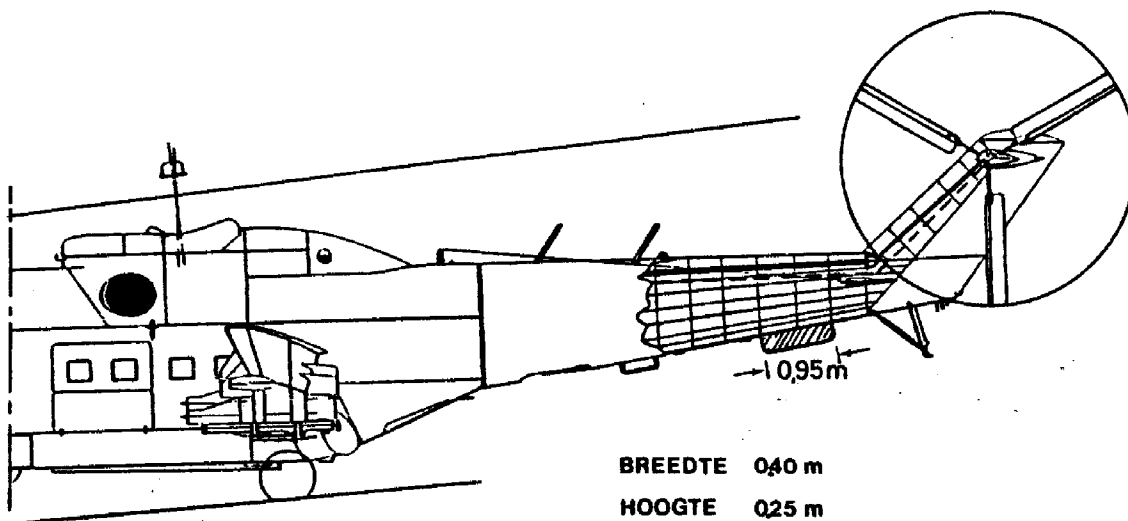

Foto 7: Dezelfde HIND, 5 seonden later gefotografeerd dan foto 6.

Afbeelding 1: "Flare-dispenser", aangebracht onder de staart van MI-24/HIND.

Commentaar: De foto's tonen duidelijk het paarsgewijs afvuren van de IR-flares. Vermoedelijk bedraagt de brandduur + 6 seconden. Indien de foto's representatief zijn voor het ontplooiën van deze flares, dan worden per aanval 16 flares afgevuurd. Bij het 10 maal herhalen van dit programma zou het totaal van 160 flares moeten worden meegevoerd, hetgeen zonder problemen kan geschieden in de tot nu toe bekende "flare-dispenser" (zie afbeelding 1, "flare-dispenser" van de MI-24/HIND).

22. HAVOC-A, NAVO-codenaam voor de MI-28. De nieuwe Sowjet aanvalshelicopter, in ontwikkeling bij het ontwerpbureau TISHCENKO (voorheen MIL) heeft de NAVO-codenaam HAVOC-A ontvangen. Tot nu toe wordt de Sowjet aanduiding MI-28 gehanteerd, echter omtrent deze benaming is nog geen zekerheid verkregen. De invoering wordt verwacht in 1985.

23. De HAVOC-A

23. De HAVOC-A is uitgerust met twee motoren, aangebracht aan beide zijden van de romp en bezit twee vleugels met daaronder ophangpunten t.b.v. mee te voeren bewapening/brandstoftanks. De bemanning bestaat uit twee leden, gezeten in een "tandemconfiguratie". De aanvalshelicopter bezit geen capaciteit om extra personen te vervoeren. De HAVOC-A vertoont opvallend veel gelijkenis met de Amerikaanse AH-64/APACHE en is waarschijnlijk eveneens uitgerust met een machinegeweer, aangebracht onder de neus. Uiterlijke afwijkingen ten opzichte van de AH-64 omvatten een neuswiel (i.p.v. staartwiel) en een slechts aan de linkerkant aangebracht horizontaal staartvlak, geplaatst hoog in het verticale staartvlak.

Commentaar: De HAVOC-A heeft voor de duur van minimaal een jaar vliegtesten ondergaan. Bij operationele indiensttreding van deze helicopter, zal deze waarschijnlijk worden ingezet naast de bestaande helicopters. Mogelijk bezit de HAVOC-A de capaciteit om te opereren tijdens slecht zicht- en slechte weersomstandigheden.

OFFENSIEVE EN DEFENSIEVE LSK/TRAINING

24. "Live Missile Firing" (LMF) en "Advanced Weapons and Tactics Training" (AWTT) in 1983. LMF en AWTT maken ieder jaar deel uit van het oefenprogramma (JOP) van de Sowjet LSK in de "Forward Area". Ook dit jaar werden deze activiteiten ontplooid en naar het zich laat aanzien zijn zij thans voltooid.

25. LMF. Het "live" afvuren van lucht/lucht Geleide Wapens vindt plaats boven het zeegebied Noord van PEENEMUENDE (DDR). In voorgaande jaren werd hieraan deelgenomen door alle Sowjet jagerregimenten van de LSK van de Groepen van Strijdkrachten (m.u.v. het jagerregiment MIMON in 1981). Dit jaar werd eenzelfde beeld waargenomen, met dienverstande dat twee jagerregimenten van de GSFG-LSK, ZERBST en ALTENBURG, beiden betrokken in een rolwijziging (van jager naar jabow), niet deelnamen. Een andere afwijking van het normale patroon betrof het aanvangstijdstip, t.w. januari. Hieraan ligt waarschijnlijk de uitzonderlijke zachte winter ten grondslag; normaliter worden LMFs waargenomen in de periode maart tot oktober.

26. AWTT. Voor zgn. "Advanced Weapon and Tactics Training" wordt altijd naar de Sowjet-Unie gevlogen. Ieder regiment komt hiervoor op gezette tijden in aanmerking (ongeveer éénmaal per 2 jaar). In de Sowjet-Unie verblijft men veelal op het vliegveld LUTINETS Noord (MD Wit-Rusland) v.w.b. jabow-, verkennings- en helicopterregimenten en op de vliegvelden KRASNOVODSK en MARY-NO (MD Turkestan) v.w.b. jagerregimenten. De verblijfsperiode is wisselend, doch veelal kort (1 à 2 weken uit en thuis). Naar Westerse maatstaven té kort voor het effectief afwerken van oefeningen. Voornaamste reden voor het houden van deze oefeningen is vermoedelijk zowel het inzetten van nieuwe en/of speciale wapens als het uitvoeren van de missies m.b.v. ECM.

27. Van de Sowjet

27. Van de Sowjet jagerregimenten in de "Forward Area" namen dit jaar vier, FALKENBERG en KOETHEN (GSFG-LSK), MILOVICE (CGF-LSK) en STARGARD (LL-LEGNICA), aan AWTT deel. Het programma week in die zin van het normale patroon af, dat FALKENBERG en STARGARD LMFs uitvoerden ná de AWTT i.p.v. ervóór. Bovendien nam FALKENBERG slechts met acht FLOGGERS deel aan de LMFs.

28. Twee jabow-eenheden, GROSSENHAIN en MIROW (GSFG-LSK), participeerden in de AWTT in de maand mei, beide regimenten voor een slechts zeer korte periode (+ 4 dagen). De deelname van twee jabow-eenheden reflecteert ongeveer het tot nu toe bekende beeld, maar het is wel opmerkelijk, dat twee jabowregimenten (BRAND en NEURUPPIN van de GSFG-LSK) sinds 1977 niet meer aan AWTT-programma's hebben deelgenomen.

29. Door de verkenningsregimenten, die voorzover bekend, ieder jaar activiteiten in het kader van AWTT ontplooiën, werd vrijwel het normale patroon gevolgd. De FOXBAT-regimenten (WERNEUCHEN en BRZEG, resp. GSFG-LSK en LL-LEGNICA) voerden ook dit jaar in de maanden voorafgaande aan de AWTT zgn. "high altitude - high speed" missies uit, tijdens welke gesimuleerd wapens worden afgeworpen. Deze missies worden mogelijk tijdens de AWTT met "live" wapens uitgevoerd in het kader van de "secondary rôle". Van de twee FITTER-H regimenten (ALLSTEDT en SLIAC, resp. GSFG-LSK en CGF-LSK) is - voorzover bekend - alleen ALLSTEDT deelnemer aan AWTT geweest.

30. In een samenvattende tabel zijn hieronder de aan LMF en AWTT 1983 deelnemende regimenten weergegeven:

JAN FEB MRT APR MEI JUN JUL AUG SEP OKT

GSFG-LSK:

- ALTENBURG									
- DAMGARTEN						X		X	
- FALKENBERG				A			X		
- FINOW			X						X
- JUETERBOG	X					X	X	X	
- KOETHEN			X	A					
- MERSEBERG			X						
- MIROW					A				
- WITTSTOCK			X		X		X		X
- ZERBST									
- GROSSENHAIN					A				
- WERNEUCHEN				A					
- ALLSTEDT								A	

LL LEGNICA :

JAN FEB MRT APR MEI JUN JUL AUG SEP OKT

LL-LEGNICA:

- CHOJNA					X				
- KOLOBRZEG			X			X	X		
- STARGARD	A				X				
- BRZEG			A						

CGF-LSK:

- MILOVICE					X	A		X	

NOOT: X= LMF, A = AWTT.

MARINE LSK

31. VSTOL/helicopter operaties vanaf RoRo-schepen. In navolging van het gestelde in ISAM 9/83, Hoofdstuk I, pt. 25, blijkt ook op het vliegveld OCHAKOV (Sowjet Marine LSK), gelegen in het ODESSA MD, het dek van een KONENKOV-klasse RoRo-schip te zijn nagebootst. OCHAKOV is de thuisbasis van een Sowjet Marine LSK trainingseenheid met ondermeer in het bestand: HIP, HAZE, HELIX en HORMONE.

Commentaar: VSTOL en helicopter operaties vanaf RoRo-schepen zijn tot nog toe niet waargenomen. Het is derhalve d.z.z. nog niet geheel duidelijk wat de juiste bedoeling of omvang hiervan zou kunnen zijn. Naar het zich echter laat aanzien, is inmiddels een aanvang gemaakt met het testen en evalueren van dit soort operaties.

OVERIGE GEBIEDEN

32. Leverantie van BLINDERS aan Libië. Zoals reeds gemeld in ISAM 10/83, Hoofdstuk II, zijn in september j.l. weer enkele BLINDERS aan Libië geleverd. Hieronder is één van de BLINDERS in de Libische kleuren afgebeeld (foto 8). Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat uit betrouwbare bron is vernomen dat dit toestel een Sowjet bemanning had.

Foto 8

Foto 8

33. Sowjet vliegtuigleveranties aan Ethiopië. Gedurende de laatste weken hebben vliegtuigleveranties plaatsgevonden vanuit de USSR aan Ethiopië. Deze bestonden uit de levering van componenten voor FLOGGER gevechtsvliegtuigen. Eveneens blijken zeer recent FOXBATs te zijn geleverd (6 FOXBATs zijn waargenomen op vliegveld HARA MEDA). Medio oktober van dit jaar vond al een aanvoer plaats van FISHBED-containers op het vliegveld HARA MEDA. Na assemblage zou het totaal-bestand aan FLOGGERS en FISHBEDs in de Ethiopische luchtmacht resp. + 40 en 115 sts bedragen. Naar het zich laat aanzien, lijken de Ethiopiërs geen haast te maken met het assembleren van de FISHBEDs. Voor wat betreft de FOXBATs zijn nog geen concrete cijfers bekend.

Commentaar:

Commentaar: Het nog niet bedrijfsklaar maken van de ontvangen gevechtsvliegtuigen zou mogelijk er op kunnen duiden, dat het operationeel en technisch personeel, incl. de voor deze typen vliegtuigen gekwalificeerde piloten, nog niet volledig operationeel inzetbaar zijn. Blijkens de ontvangen informatie, verblijven momenteel ongeveer 20 Ethiopische piloten - in opleiding - in de USSR. Aangezien het d.z.z. niet bekend is of er gedurende de laatste tijd nieuwe militaire overeenkomsten tussen Moskou en Ethiopië zijn aangegaan, wordt aangenomen dat de laatste vliegtuigleveranties het gevolg zijn van nog openstaande contracten. De mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat de pas geleverde vliegtuigen - indien in gebruik - in eerste instantie gevlogen zullen worden door Russische vliegers.

34. Sowjet LSK in Vietnam. Op 15 november arriveerden op CAM RANH BAY voor het eerst 4 TU-16/BADGERS van de Soviet Pacific Vloot. Op weg naar CAM RANH BAY werden ze geëscorteerd door 2 BEARs-D en boven de Zuid-Chinese Zee door 3 BADGER-tankers van brandstof voorzien. Aangezien er nog geen aanwijzingen zijn dat er Vietnamese piloten een opleiding op de TU-16/BADGER krijgen, betreft het waarschijnlijk geen levering. Hetzelfde geldt voor de 6 BADGERS die op 29 november naar CAM RAHN BAY werden gevlogen.

Commentaar: Op CAM RAHN BAY staan momenteel 10 BADGERS, 4 BEARs-D en 2 BEARs-F. Hoewel van de meeste BADGERS het exacte type nog bekend is, hebben ze mogelijk een "anti-ship-capability" en zouden ze een bedreiging voor de scheepvaart in die regio kunnen vormen.

35. Vliegveld infrastructuur in Mozambique. Op het vliegveld NACALA in het Noorden van Mozambique wordt de startbaan aanmerkelijk verlengd. In de afgelopen jaren heeft de Sowjet-Unie te kennen gegeven een groot belang te hebben bij het gebruik van de Marine-faciliteiten in NACALA. Als Moskou, in plaats van het gebruik van Marine-faciliteiten, de toestemming zou krijgen gebruik te maken van het vliegveld NACALA, zou door de verlenging van de startbaan, dit vliegveld geschikt zijn voor zware transport- en lange-afstands verkenningsvliegtuigen. Er is evenwel nog geen bewijs van een overeenkomst tussen Moskou en Maputo v.w.b. het gebruik van deze faciliteiten. Gedurende het laatste jaar heeft Moskou herhaaldelijk militair materieel aan Mozambique geleverd, waaronder HINDs, HIPs en FISHBEDs. Blijkbaar hebben deze leveranties tot nu toe aan Maputo nog niet het antwoord gegeven op de dreiging die uitgaat van het nationaal gewapend verzet van Mozambique, die invloed heeft op negen van de tien provincies. De economische situatie van Mozambique kan slecht genoemd worden en verslechtert nog steeds; het is dan ook moeilijk te zeggen of Mozambique in staat mag worden geacht Moskou te betalen voor militaire hulp. Mozambique zou kunnen betalen met geld of in de vorm van landbouwprodukten; het is zelfs mogelijk dat een bepaalde toegankelijkheid tot bovengenoemde faciliteiten als een manier van betalen wordt gebruikt.

LVD-ONTWIKKELINGEN

GEHEIM

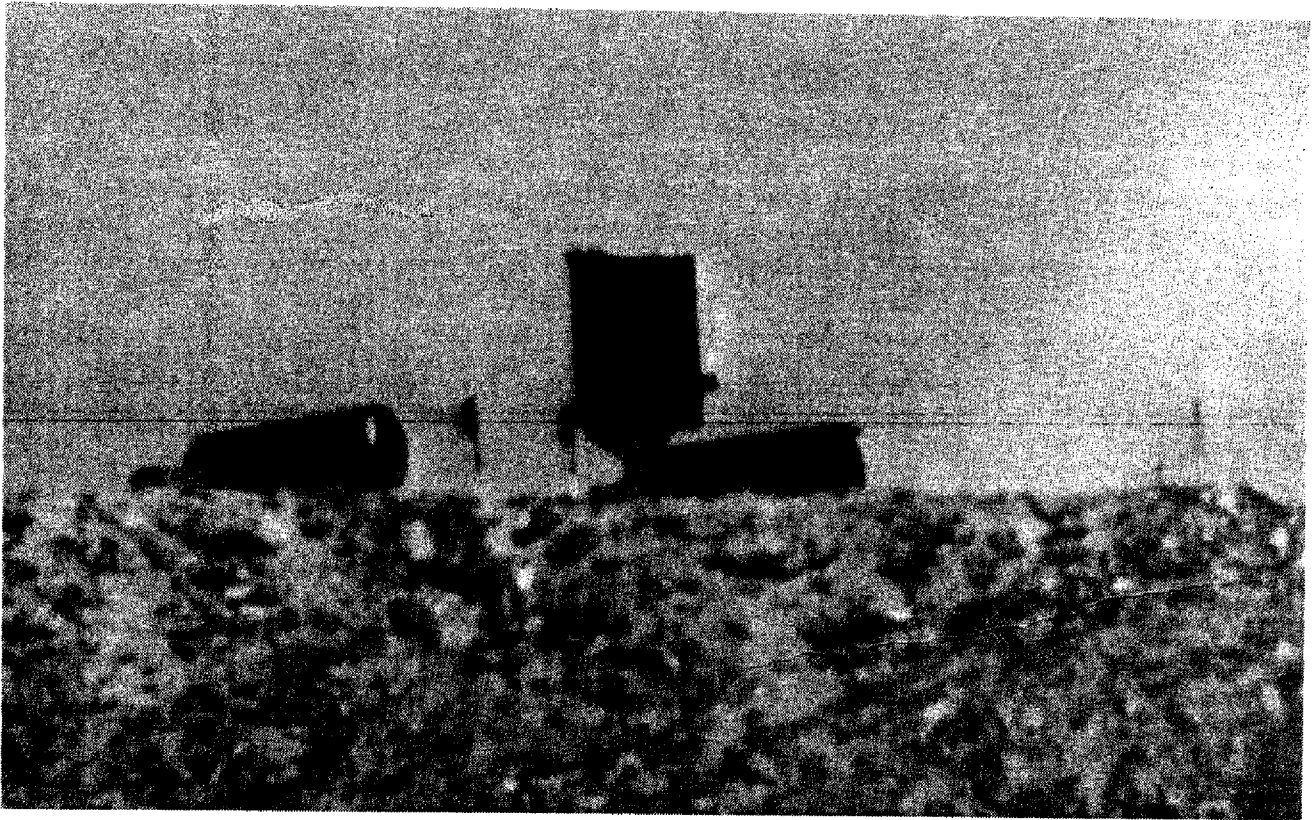

Foto 9: TIN SHIELD (voorzijde).

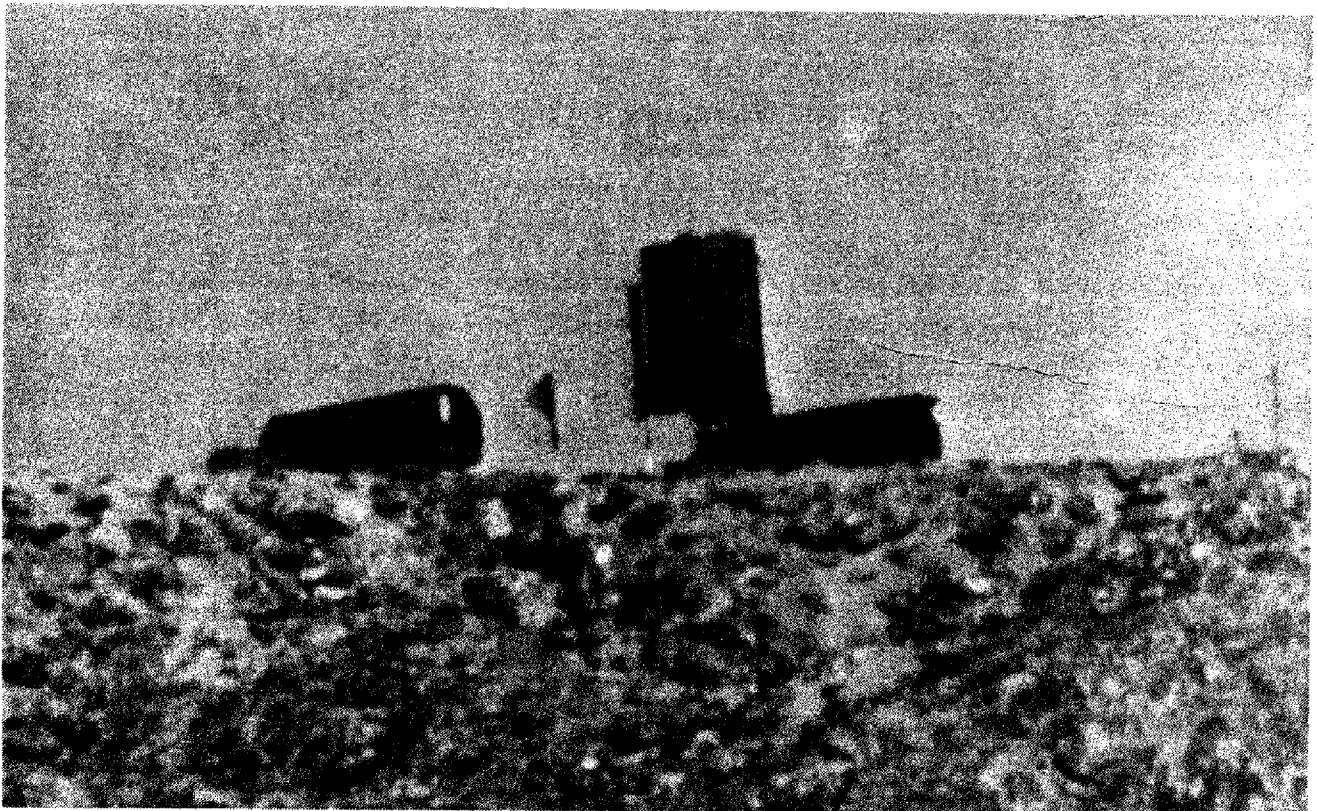

Foto 10: TIN SHIELD (achterzijde).

BIJLAGE, behorende bij
Hoofdstuk I van ISAM 11/83

[REDACTED]

HOOFDSTUK II - ONTWIKKELINGEN IN HET SOWJET/
OOSTDUITSE VLIAGERTRAININGS-
PROGRAMMA

INLEIDING

1. Onder verwijzing naar eerdere publikaties in de ISAM wordt in dit hoofdstuk wederom een vervolg-rapport opgenomen van het "European Tactics Analysis Team" (ETAT) betreffende de ontwikkelingen in het Sowjet/Oostduitse vliegertrainingsprogramma.

2. De volgende onderwerpen komen in dit hoofdstuk ter sprake:

- a. Visual search missions.
- b. EGAF low altitude training.
- c. Decoy intercepts in Soviet air defence exercise.
- d. GSFG attack helicopters live fire sorties (ATGM).
- e. New TARM deployed to GSFG/AF.

3. Evenals bij vorige publikaties is deze rapportage in verband met de veelheid van vaktechnische begrippen niet vertaald.

VISUAL SEARCH MISSIONS

4. Observations. The last team report described low altitude search missions conducted by FINOW fighter regiment FLOGGERS against FOXBATs. For this report, the team examined several apparent visual independent search missions by the JUETERBOG FLOGGER-G regiment conducted on 9 en 11 August 1983. The missions included 2V1 and 4V1 set ups. The 2V1 missions examined, all had the interceptor pair in a roughly east-west search pattern at 6000 feet, flying approximate 2 minute legs. The search area was about 10 NM square. The target then flew north-south under the interceptors at about 3000 feet. Speeds in these missions were relatively slow at less than 300 knots.

5. When the interceptors acquired the target they would roll-in and alternate simulated probable missile and gun attacks with one in a cover position and the other attacking. After both interceptors completed their attack, the aircraft returned to base. The targets were non-maneuvring and non-reactive, a feature common to most Soviet intercept training. In one case, tracking indicated that the interceptors were having difficulty and may have received GCI assistance to acquire the target. In all other cases, the missions seemed to proceed smoothly. The lead was not always first to attack, probably a function of who got the first tally-ho.

6. On 11 August

6. On 11 August, the same fighter regiment conducted a 4V1 visual search mission. The set-up was similar to the 2V1 missions with the interceptors in a random search pattern oriented east-west and the target coming in the set-up a north-south orbit under them. This time, however, the interceptors were at 4000 feet and the target at 2000 feet. The four-ship of interceptors was in an "elements line abreast"-formation. Spacing between elements was about 10.000 feet and the individual elements remained in echelon formations with the wingman within about 3000 feet of lead. While orbiting the elements made fluid 180 degree turns. As with the 2V1 missions, the orbit legs were about 2 minutes long but the turns were not at all energetic. Turn radii of 2.5 NM and the orbit speed of about 350 knots indicate standard rate turns of less than 2 Gs.

7. Upon acquiring the target, the lead element rolled-in and sequentially attacked with probable missile shots moving left to allow the second element to attack. The second element also performed sequential probable missile shots then moved off right to cover while the lead element closed for sequential gun attacks. The lead element then moved off left and the second element performed sequential gun attacks. There was then a very smooth rejoin and return to base.

8. Analysis. In all of these missions the set-up was similar with the interceptors flying perpendicular to the expected threat (target) heading. This orientation, the relatively low altitude involved and the apparent lack of radar usage, emphasized the visual aspects of these missions. Although GCI was probably not heavily involved in these missions, it was apparently monitoring the missions and was able, in at least one case, to offer assistance in acquiring the target.

9. Although the four ship turns were fluid, the individual elements remained in close visual formation. Formation integrity seemed to be a major consideration. In one instance an apparently good acquisition opportunity seemed to be missed while the four-ship clearly adjusted the formation to put the lead element back in front. This attention to formation integrity at the expense of target acquisition indicates that visual lookout doctrine was either not well defined or not properly followed. Once the target was acquired, the "shooter cover" attacks were very efficiently.

10. It must be emphasized that the altitudes in these missions were not very low, the search area was small and the non-maneuvring targets ensure that the degree of difficulty remains low. Weather effected only the 2V1 missions as they were conducted in partly cloudy conditions with cloud bases around 3000 feet. Visibility limited to about 2 NM, in conjunction with the poor FLOGGER cockpit visibility, may explain the apparent intervention of GCI in one mission. The 4V1 mission was conducted under the clouds in good visibility.

11. The visual search missions described here differ in many respects from those previously reported. It is clear that the Soviets are practicing independent visual search and will continue to do so. However, these missions are relatively infrequent and the difficulty is low. Therefore, we cannot yet say that GSFG fighter pilots are proficient in this type of mission.

EGAF LOW ALTITUDE

EGAF LOW ALTITUDE TRAINING

12. Observations. On 1 September 1983, the EGAF FISHBED Wing at PRESCHEN conducted two visual search missions which were similar to the FINOW FLOGGER missions reported in a previous ETAT report. As with much of the EGAF training, altitudes used in these missions were lower than are normally seen in Soviet training. The first mission was a 3V1 set-up with the interceptors at 2000 feet and the target was positioned in a north-south orbit, and the interceptors entered the training area on a westerly heading, speeds averaged about 375 knots.

13. It appeared that one of the wingmen acquired the target first, since he initiated his attack followed by lead, and then the other wing. Following these sequential attacks, the three-ship rejoined and went home. The target continued to orbit as a two-ship entered the area and began its search. On their first attempt, the two-ship overflew the target but did not attack. They then reversed course and changed lead to try again. On their third attempt, they finally acquired the target and closed for sequential attacks. Weather during this activity was clear, with four-mile visibility.

14. Analysis. Although the set-ups in these missions were similar to those used by the FINOW FLOGGERS, altitudes were lower and the visual search was look-down instead of look-up. They were beam set-ups but, unlike the FINOW missions, were not designed to provide a blue-sky background nor was the sun behind the interceptors. The target in these missions was a FISHBED, as opposed to a FOXBAT as used by FINOW. These missions were of considerably greater difficulty than those used by the Soviets. However, the non-maneuvring, non-reactive, slow-speed target combined with a small search area ensure that the target could be acquired and easily attacked. As in most Soviet and EGAF training, intra-element discipline and teamwork seemed good.

15. As we have observed before, the EGAF trains more for the low altitude visual environment and in marginally more demanding scenarios than the Soviets. This supports the idea that the EGAF will have the responsibility for low altitude territorial air defence in a war.

DECOY INTERCEPTS IN SOVIET AIR DEFENCE EXERCISE

16. Observations. On 13 August 1983, the GSFG fighter regiments at KOETHEN and JUETERBOG conducted an air defence exercise involving a total of 16 JUETERBOG and 14 KOETHEN FLOGGERS. In this exercise the KOETHEN aircraft assumed the role of intruders, and the JUETERBOG ran the intercepts. JUETERBOG interceptors at 16000 feet conducted a head-on, depressed angle intercept against an eight-ship of KOETHEN FLOGGERS at about 12000 feet. Lock-on was noted by at least one aircraft at about 5.5 NM with simulated missile shots, if any, occurring at very short ranges. The four-ship of interceptors then recovered at KOETHEN.

17. A six-ship of KOETHEN aircraft, on a course of about 040 degrees, was the target for a decoy intercept by another group of JUETERBOG FLOGGERS. This time 6 interceptors, in pairs, assumed a heading of 270 degrees. The pairs remained in very close formation and all 6 aircraft

were within about

were within about 1 NM. When the target group was about 32 NM away, the trailing two pairs of interceptors performed a spiral spacing manoeuvre. The lead pair continued 270. As the spiral was completed both the lead pair and the trailing four-ship turned to a heading of 220 degrees, reciprocal to the targets. This resulted in the lead pair at an altitude of about 16000 feet offset to northwest about 7 NM, and ahead of the four-ship by about 13 NM. The four-ship flew at about 15000 feet. As they closed on the targets, the lead or decoy element turned on radars at about 21 NM, closed to about 13 NM, and then turned left 120 degrees. The targets then began a right turn to follow the decoy element. At a range to target of about 24 NM, the trailing four-ship turned on radars and closed for a beam aspect intercept on the targets. Following the intercept, the decoy element continued back to base, while the four-ship of shooters performed a stern conversion on the targets. There then followed a very short manoeuvring sequence consisting of two 180 degree manoeuvres. The KOETHEN aircraft then recovered at MARXWALDE and the JUETERBOG interceptors returned home.

18. Another decoy was conducted against an eight-ship of KOETHEN intruders. The interceptor group again consisted of 6 JUETERBOG FLOGGERS. Departing base on about a 100 degree heading, the interceptors achieved spacing using a left-hand turn of about 230-270 degrees. The lead element turned inside and rolled out heading 250. The trailing four continued to a heading of approximately 220 degrees. This manoeuvre resulted in the lead pair being to the north on a divergent heading about 12 NM ahead of the trailers. With the targets at about 13000 feet, the decoy element was at 15000 feet and the trailers, 11000. Flying on a reciprocal heading to the targets, the decoy element turned on radars at 30 NM, and then executed a 120 degree left turn at about 15 NM from the targets. The target group of 8 aircraft then turned to follow the decoy. The trailers activated radars at 24 NM from the targets and closed to a beam-to-front quarter intercept. As in the other intercept, the shooters performed a stern conversion then transitioned into a short manoeuvring sequence. In both cases, the groups remained in formation during the manoeuvres essentially performing "in peace" turns. During this exercise, two ALLSTEDT HIPs operated out of JUETERBOG and conducted chip-thorn VHF jamming. Local area SAM units also probably participated in the activity.

19. Analysis. As we have seen in other recent decoy intercepts, the six-ship has become a standard, breaking down into a two-ship decoy element and a four-ship of shooters. This emphasizes the Soviets desire to maximize firepower in the shooter group. Also, as in the past, the decoy seems to have no other role in this mission. We have yet to see decoy element re-enter the engagement. The spacings used in these intercepts tended to be 13 NM or more between decoy and shooter groups. In both cases the crossover set-up was used with an initial 7 NM offset.

20. The decoy turns were conducted at ranges of 13 to 15 NM and consisted of 120 vice 90-110 degree turns. In both cases, the decoy was seen to accelerate away after the turn. These observations indicate that the Soviets do not intend to sacrifice the decoy but rather to keep it just out of range of the target. In both cases, the targets could have taken a 10 plus NM forward hemisphere shot which would have rapidly become beam-to-stern aspect during the time of flight of the missile. In both crossover decoys, the shooters found themselves in beam-to-front quarter look-up attacks against the targets. Shots, if taken, would have been from a slight lag position at about 5 NM range.

21. As we have

21. As we pointed out before, these tactics require very active GCI vectoring especially considering the relatively poor radar capability of current Soviet interceptors. Further, the targets in these exercises, although large in numbers, remain in relatively close formation and always take the decoy. When manoeuvring does occur, it is clearly prebriefed, and short in duration. There are still no apparent free play aspects in these intercepts.

22. It is worth noting that the Soviets continue to use and, in some respects, develop the decoy tactic first seen in GSFG in 1975. It is also noteworthy that they continue to use this and other intercept geometries in relatively large-scale exercises. The lack of more complex or more realistic actions by the simulated intruders and the lack of free play continues to limit the training utility of these exercises.

GSFG ATTACK HELICOPTERS LIVE FIRING SORTIES (ATGM)

23. Observations. On 8 August, and again from 26 August thru 15 September, group of Soviet Forces Germany attack helicopter aircrews flew a total of 67 anti-tank guided missile (ATGM) live firing sorties. Most of the sorties were performed by the MI-24 (HIND). All attacks employed either the AT-2 (SWATTER) or the AT-6 (SPIRAL) ATGM and all sorties were flown at the ROSSOW range. Eighty one launch attempts were noted, of which 77 were successful. The target was a column of tank mock-ups.

24. All attacks were single-ship. Ingress and launch altitudes were estimated at 300 feet. No pop-ups were noted. Range to the target at launch was usually 2 km or less for several AT-6 profiles. Upon entering the range, the attacking helicopter set up a box pattern prior to performing a target familiarization pass. As many as five dry passes were flown before launch. Average range time was 15 minutes. The following is a breakdown of range activity:

<u>DATE</u>	<u>BASE OF ORIGIN</u>	<u>SUCCESSFUL LAUNCHES</u>
8 August	MAHLWINKEL	13
26 August	ALTENBURG	6
	BRANDIS	19
	MERSEBURG	7
	WEIMAR-NOHRA	5
13 September	MAHLWINKEL	3
	NEURUPPIN	3
	STENDAL	1
	ZERBST	6
15 September	MAHLWINKEL	6
	NEURUPPIN	3
	STENDAL	1
	ZERBST	4

25. Analysis.

25. Analysis. The live firings are believed to be for systems familiarization. As such, they are similar to Soviet air-to-air missile live firings which have little tactical application. The absence of the combat pop-up maneuver, the easily visible targets and the single-ship attacks (rather than the multi-ship echelon attack usually associated with ground support exercises) also support this conclusion. The use of the single-ship attack and the familiarization passes are probably due to safety constraints and an effort to improve range scores.

26. Both MI-8 (HIP) and MI-24 (HIND) were observed firing ATGMs. While HIPs normally employ area target weapons or are involved in heliborne assaults, their threat to armored vehicles cannot be ruled out.

27. The number of launch failures was relatively small - roughly five per cent of the total 82 attempts. This success rate may be due to the delivery conditions. In combat, we would expect maintenance difficulties, acquisition problems, and more aggressive flying necessitated by a hostile environment to degrade system reliability.

28. Both HIND and HIP are still very vulnerable during ATGM firings. The Soviets have yet to field a launch-and-leave ATGM. Attacking helicopter crews must guide the missile while flying a predictable profile (approximately boresight aspect) for the entire ATGM flight time (AT-2 150 m/s, AT-6 500 m/s).

NEW TARM DEPLOYED TO GSFG AF

29. Observations. Activity of August and September 1983 suggests that a missile which is probably a tactical anti-radiation missile (TARM), not previously seen in the forward area has been deployed to the GSFG AF and that tactics designed to accommodate this new missile are under development.

30. This TASM is suspected to be the AS-12 (no name), an anti-radiation missile targeted against SAM/AAA-radars. A MIROW FLOGGER-J was photographed on 26 September carrying the new missile on the left glove station with an unidentified pod on the right ventral station.

31. The missile is about 14.5 feet in length and, except for a very elongated section forward of the canards, resembles an AS-10 (KAREN). The pod is cigar shaped and about 11.1 feet long. The pod has previously been seen on the FLOGGER and may also be associated with the AS-10 missile.

32. The training activity associated with this new missile varies notably from previous ARM training in the GSFG AF as reported. The most important of these differences is that the training has been carried out at much lower altitudes, it has apparently involved surface-to-air missiles (SAM) systems as targets and has involved two-ship teams of aircraft operating together against SAM emitters.

33. Details. The

33. Details. The training apparently began with introduction of the system at MIROW in late August when at least two pilots carried the system in tactical training missions at the RETZOW range*). By late September, the system was in use in the local airfield area at MIROW when two aircraft, one of which carried the new TARM, flew at least three sorties during the afternoon. In October the missile was seen on a FINSTERWALDE FLOGGER-J. The MIROW regiment visited the LUNINETS tactics training range in the USSR between 23 and 26 May and may have performed its initial live firing with the new missile at that time.

34. In the initial training at the RETZOW range, the profile suggested operation against a SAM site, but this could not be confirmed. In the second instance, ELINT confirmed that during the activity, which is known to have involved the missile and pod combination, there was simultaneous ECM activity against an SA-3 fire control radar (LOW BLOW) in the area of MIROW airfield. The signal was A411Z, a short range and angle deception jammer. On 26 September the signal was employed in deception jamming against the LOW BLOW and was almost certainly emitted from the MIROW FLOGGER-J aircraft involved in the TARM training.

35. Tracking indicates that the two aircraft flew in loose line abreast formation at altitudes of 5000 feet AGL. While information is limited, it may be important that photography confirms one of the aircraft was armed with the AS-12 while the other carried a probable AS-14. **). The aircraft armed with the AS-14 also carried both the small AS-14 associated pod and the longer pod associated with the AS-12. The activity was confined to the local airfield area with no live release of either missile.

36. Unlike the captive training with AS-9 which was at 20.000 feet, it was not possible to determine where simulated firings of the AS-12 took place, but it appears that they did not fly the long straight-in approaches that were common with the AS-9. On all profiles, the aircraft turned to put the target directly on the nose during the terminal phase of the profile against the SA-3 site.

37. While the evidence concerning the probable AS-12 training program is still scanty, it appears to represent a real departure from past ARM training and perhaps the beginning of a significantly upgraded defense suppression training program. This is the first purely offensive counter-SAM activity with ARMs. The training program is clearly in its infancy.

38. In the larger

*) Voetnoot: Zie ook ISAM 10/83, Hoofdstuk I, pt. 19.

***) Voetnoot: Zie ook foto 4 - FLOGGER-J met AS-14 in Hoofdstuk I van deze ISAM.

38. Analysis. In the larger sense, TASM training of all type is one of the most important features of the current training program of the GSFG AF. As reported earlier, the live launch of TASMs has reached impressive proportions which is not totally explained by the stand-down in training in summer 1982. During this training year there have been over 200 live TASM firings. In addition there has been a relatively high level of captive ARM training with the AS-9 and now with the AS-12.

39. These new systems offer several benefits to the command authorities of the Soviet Air Forces:

- a. a significant improvement in lethality over freefall bombs, and unguided rockets;
- b. the potential capability of attacking small, semi-hardened targets such as command facilities of various types, aircraft hangarages, or nuclear storage facilities;
- c. some enhancement of survivability can be achieved through limited stand-off;
- d. some role flexibility wherein counter-air fighters can be more effectively reoled for ground attack (e.g. FLOGGER-B firing AS-7 (KERRY));
- e. These new weapons offer significant improvements in combat capability, but they do have operational costs in terms of system reliability, specialized maintenance and increased training requirements.

HOOFDSTUK III - OVERZICHT VAN DE SITUATIE IN POLEN

INLEIDING

1. De officiële bezoeken van de Oosteuropese partijleiders aan Polen na de opheffing van de staat van beleg moeten suggereren dat het normalisatieproces in Polen op gang gekomen is. Inderdaad is er bijna geen sprake meer van openlijk verzet, maar ondergronds leeft de Solidariteit-gedachte volgens talrijke illegale publicaties voort. De inzet van het leger in 1981 heeft naast de positief gewaardeerde aanpak van de corruptie ook een splitsing in de bevolking gegeven, die nu sterker dan tevoren verdeeld is in onderdrukkers en onderdrukten. De overheid is een grote campagne begonnen om het aanzien van het leger en de militie te verhogen en deze kloof te overbruggen.

2. Eén gevolg van de strenge discipline, die de militairen in veel bedrijven invoerden, is een stijging van de produktiviteit, maar de levensstandaard is nog té laag om de ontevredenheid onder de bevolking weg te nemen. Om daar verandering in te brengen probeert Polen nauwere economische banden te gaan onderhouden met de COMECON-partners, maar voorlopig kan daar weinig effect van verwacht worden wegens de interne onenigheid binnen de COMECON. De communistische partij in Polen, die te kampen heeft met ernstig ledenverlies, is een harde ideologische strijd begonnen tegen de kerk en probeert op talrijke manieren het vertrouwen van de bevolking te winnen. Het is echter onwaarschijnlijk dat de huidige tegenstellingen op korte termijn overwonnen kunnen worden.

"HONGAARS" PERSPECTIEF VOOR DE POLEN?

3. Het bezoek dat de Hongaarse partijleider [REDACTED] van 26 tot 28 oktober j.l. aan Polen bracht, diende volgens de officiële Poolse media een tweeledig doel. Enerzijds zou het het begin inluiden van een intensievere economische samenwerking tussen de beide landen en anderzijds zou de uitwisseling van ervaringen in de opbouw van het socialisme een bijdrage kunnen leveren aan het herstel van de maatschappelijke stabiliteit in Polen.

4. [REDACTED], die na [REDACTED] de tweede Oosteuropese partijchef was die sinds de opheffing van de staat van beleg op 22 juli j.l. Polen bezocht*), geniet in Oost en West een zekere reputatie door de manier waarop hij er in is geslaagd de levensstandaard in Hongarije tot één van de hoogste in het Oostblok te maken. De Poolse media leggen dan ook veel nadruk op de intensivering van de economische betrekkingen, waaruit ongetwijfeld materiële vooruitgang zal voortvloeien. Veel Polen zullen daar niet ongevoelig voor zijn: het was juist de schaarste die aanleiding werd tot de arbeidersonlusten in 1970 en 1980. Door prominent te vermelden dat Hongarije haar internationale respect vooral te danken heeft aan de succesvolle hervormingen, suggereert de Poolse pers dat [REDACTED] niet ongenegen is enige wijzigingen door te voeren in het systeem van de planeconomie.

5. De Hongaarse

*) [REDACTED] was van 16 tot 18 augustus in Polen.

[REDACTED]

5. De Hongaarse media leggen een ander accent en stellen als noodzakelijke voorwaarde voor elk herstel een sterke en goed gemotiveerde partij voorop. Veel minder aandacht krijgt de uitbreiding van de samenwerking met Polen binnen het COMECON-verband. In Hongarije zal men daarover ook weinig enthousiast zijn. Toezegging van steun aan Warschau betekent immers een belasting van de ook in Hongarije stagnerende economie, waar Polen weinig voordeel tegenover zal kunnen stellen. Bovendien is uit de rede van de Hongaarse premier [REDACTED] op de COMECON-vergadering van 19 en 20 oktober in Oost-Berlijn opnieuw gebleken dat Hongarije het essentieel acht de handelsbetrekkingen met juist de Westerse industrielanden uit te breiden. De hulpactie voor Polen in COMECON-verband zal dan ook waarschijnlijk geen origineel Hongaars initiatief zijn, maar, net als het hele bezoek van KADAR, geïnspireerd door Moskou.

6. Behalve het economische aspect geeft ook de interne instabiliteit in Polen een aanwijzing waarom het juist [REDACTED] is die als tweede een bezoek aflegt aan [REDACTED]. [REDACTED] immers is er in geslaagd de brede kloof tussen regime en bevolking, zoals die na de Hongaarse opstand in 1956 bestond, te overbruggen. Nadat hij zich gehaat had gemaakt door onverwacht positie kiezen in het door Sowjet tanks verdedigde orthodoxe kamp, wist hij in de loop der jaren via allerlei hervormingen en diplomatiek optreden zijn geïsoleerde macht om te zetten in een door de bevolking gerespecteerde autoriteit en thans geniet hij waarschijnlijk het vertrouwen van een groot deel van de Hongaren. Ongetwijfeld heeft de materiële vooruitgang daar in niet geringe mate aan bijgedragen.

7. Ook het Poolse regime vindt een vijandige bevolking tegenover zich en waarschijnlijk wil men nu de Polen het Hongaarse perspectief voor ogen houden als aanmoediging de sociale rust niet langer te verstoren in afwachting van en als voorwaarde voor toekomstige hervormingen. Maar bij alle overeenkomsten tussen de vroegere positie van [REDACTED] en de huidige van [REDACTED] is er ook een aantal verschillen dat van grote invloed kan zijn op het proces van normalisatie. In het Polen van [REDACTED] bestaat de bezettingsmacht niet uit buitenlandse militairen, maar zijn het de Poolse dienstplichtigen die eventueel de militie en Zomo moeten bijspringen bij het onderdrukken van hun landgenoten. Bovendien vinden de Polen, anders dan de Hongaren destijds, veel meer morele steun bij hun kerk. En tenslotte hebben de 16 maanden dat het vakverbond Solidariteit openlijk zijn werk kon doen een enorme vrijheidsdrang losgemaakt en vormen de verworvenheden van het Akkoord van Gdansk voor de bevolking nog steeds de toetssteen voor het overheids-optreden, al heeft het regime laten weten zich niet meer daaraan gebonden te achten.

DE ROL VAN HET LEGER

8. Nadat in de loop van 1981 steeds duidelijker was geworden dat [REDACTED] een partijleider zonder achterban was en een premier zonder geloofwaardige regering, kon hij als Generaal en Minister van Defensie alleen nog terugvallen op de loyaliteit en de kracht van het leger. De inzet daarvan gedurende de staat van beleg, die duurde van 13 december 1981 tot 22 juli 1983, heeft wel het openlijk verzet in de samenleving voor een groot deel kunnen smoren, maar het herstel van de positie van de gedesintegreerde communistische partij kon er niet door op gang worden gebracht.

9. Omdat volgens

[REDACTED]

9. Omdat volgens de leninistische leer de leidende rol in de maatschappij toekomt aan de partij en zeker niet aan het leger, is er de partijtop dan ook veel aan gelegen de militairen terug te trekken van de sleutelposities waarop zij zich, ondanks de formele opheffing van de staat van beleg, nog steeds handhaven. In haar poging het vertrouwen van de bevolking in de politiek te herstellen, maakt de partij veel gebruik van één van haar nationale "mantels", de Patriottische Beweging voor Nationale Wedergeboorte (PRON). Dat is een organisatie die alle maatschappelijke groeperingen ruimte moet geven om hun specifieke belangen en wensen te bespreken, maar die wel de leidende rol van de communistische partij erkent *). PRON heeft in de afgelopen maanden populaire voorstellen mogen doen, zoals een verzoek tot opheffing van de staat van beleg en een voorstel tot verlenging van de Amnestiewet tot het einde van 1983. Vanzelfsprekend werden de voorstellen door de regering overgenomen. De grotere rol voor PRON heeft overigens tot ontevredenheid onder een deel van de partijgenoten geleid, die er een aantasting van hun machtspositie in zien. Door de bevolking wordt PRON echter nog steeds met de partij geïdentificeerd, zodat de organisatie zich nu tussen twee vuren bevindt.

10. Er is nog een aspect van de militaire machtsovername dat een spoedig herstel van de verhoudingen belemmert. Door hun gedisciplineerde optreden verwierven de militairen zich namelijk onder de bevolking snel meer respect dan de vroegere corrupte provinciale partijkaders. Onder leiding van Generaal [REDACTED] is de partijcontrolecommissie inmiddels zeer voortvarend de corruptie in staats- en partijapparaat te lijf gegaan en regelmatig maakt zij in de kranten melding van aangetroffen wantoestanden. De twee belangrijkste ministeries, die nu nog onder militaire leiding staan, zijn het Ministerie van Binnenlandse Zaken onder Generaal [REDACTED] en het Ministerie van Mijnbouwindustrie (de pijler van de Poolse economie) onder Generaal [REDACTED].

DE ECONOMIE

11. De strenge disciplinerings heeft inmiddels de eerste vruchten afgeworpen in de vorm van een lichte opleving van de economie. Mede dankzij uitzonderlijk goede oogsten lag volgens de officiële cijfers de totale produktiviteit in de eerste negen maanden van 1983 8,2% boven die in dezelfde periode van 1982. De export naar het Westen steeg met 12,5%, terwijl de import met 12,9% toenam. Voor de handel met de COMECON-partners gelden cijfers van respectievelijk 15,5% en 11,3%. Er werd tevens een gemiddelde loonsverhoging van 28,6% genoteerd waar echter een prijsstijging van 34% tegenover stond.

12. De hervormingen, die in de bloeiperiode van Solidariteit werden voorgespiegeld om een einde te maken aan de stagnatie die de planeconomie onvermijdelijk lijkt te vergezellen, werden niet daadwerkelijk doorgevoerd. Toch heeft de Poolse regering in 1982 een aantal

maatregelen genomen

*) PRON is de vervanging van het op 16 juli 1983 opgeheven Front van Nationale Eenheid.

[REDACTED]

maatregelen genomen die de arbeidsomstandigheden moesten verbeteren. Zo werden er, zij het op beperkte schaal, arbeidersraden ingesteld die een zekere mate van medezeggenschap kregen en particuliere ondernemingen, waarvan het aantal steeg in 1982, mochten rechtstreeks gaan importeren en exporteren. De economie is voorlopig echter nog niet terug op het peil van 1979. Polen ondervindt nog steeds enorme problemen bij het terugbetalen van buitenlandse schulden, die opgelopen zijn tot in totaal 27 miljard dollar.

13. Daar komt nog bij dat het land volgens de officiële berichten ruim 13 miljard dollar verlies heeft geleden als gevolg van de economische sanctiemaatregelen van het Westen na de afkondiging van de staat van beleg. Naar aanleiding van die handelsbeperkingen heeft [REDACTED] op de COMECON-vergadering in Oost-Berlijn fel uitgehaald naar het Westen en de penibele situatie in Polen het resultaat genoemd van "overdreven economische banden met kapitalistische landen". Hij beloofde plechtig de handelsbetrekkingen met de socialistische landen uit te breiden en Polen weer in het COMECON-gareel te schikken.

14. Of de COMECON dat aankan moet nog worden afgewacht. Men is er namelijk nog steeds niet in geslaagd een gemeenschappelijk landbouwbeleid te formuleren om een einde te maken aan de erbarmelijke situatie in de voedselvoorziening, terwijl ook de energievoorziening een bron van steeds grotere problemen wordt. Op de recente COMECON-vergadering is men er bovendien opnieuw niet in geslaagd een datum overeen te komen voor het reeds lang aangekondigde topperleg tussen de Oosteuropese partijleiders dat de knelpunten uit de weg moet ruimen. Naarmate de tijd verstrijkt begint men meer en meer aandacht te besteden aan maatregelen ter bescherming van de eigen nationale belangen, wat de gemeenschapszin steeds verder ondermijnt.

BUITENLANDSE POLITIEK

15. Om de terugkeer in het socialistische nest te onderstrepen was het vooral de officiële Poolse pers die zich in zeer felle bewoordingen uitte over de omstreden rede van de Amerikaanse vice-president BUSH in september te Wenen, die "ontmaskerd" werd als een poging een wig te drijven in de eensgezindheid van de Warschau-Pact staten. De Amerikaanse bemoeienis met Grenada toonde eens te meer het ware gezicht van de Verenigde Staten volgens een bericht van het Poolse persbureau, dat vervolgens zover ging de VS er van te beschuldigen een onverklaarde oorlog tegen Polen te voeren, omdat de interne ontwikkelingen niet in de door Washington gewenste richting zouden gaan. De opening van het artikel laat echter ruimte voor een bescheiden dubbelzinnigheid: "De brute agressie van een supermacht, de VS, tegen een kleine soevereine staat, Grenada". In deze formulering klinkt een zekere beduchtheid door voor supermachten in het algemeen en, mutatis mutandis, voor een al te broederlijke bescherming van Polen door de Sowjet-Unie.

DE ONDERGRONDSE

DE ONDERGRONDSE

16. Nadat Solidariteit verboden verklaard was, getroostte de Poolse overheid zich veel moeite om een nieuw, en nu regime-vriendelijk, vakbondsleven op te bouwen. Aan de nieuw op te richten bonden werden en worden de voorwaarden gesteld die in 1982 in de Vakbondswet zijn vastgelegd en die een herhaling van Solidariteit moeten voorkomen. Zo is het stakingsrecht aan scherpe voorwaarden gebonden en mag er per fabriek of bedrijf maar één vakbond worden opgericht, die vooraf door een plaatselijke rechtbank moet zijn goedgekeurd. Ook heeft een bond niet het recht om met de bedrijfsleiding over lonen te onderhandelen, zodat ze in de praktijk haar aandacht slechts mag richten op de voor Oosteuropese vakbonden traditionele terreinen van algemeen welzijn, veiligheid, gezondheid en agitatie van de werknemers ter verhoging van de produktiviteit.

17. Deze grote achteruitgang van vakbondsrechten na de Akkoorden van Gdansk was voor veel Solidariteit-activisten aanleiding hun werkzaamheden ondergronds voort te zetten en vanuit de illegaliteit acties tegen de regering te voeren. Zij worden daarbij actief terzijde gestaan door de vele steuncomité's die zich overal in het Westen gevormd hebben en die door middel van publicaties en eigen radioprogramma's (in Frankrijk) de aandacht proberen te vestigen op ondermeer de positie van enkele voormalige vakbondsleiders. Een aantal van hen heeft zich namelijk niet aan arrestatie kunnen onttrekken en wacht, samen met vier prominente leden van het in 1981 opgeheven Comité voor Sociale Zelfverdediging (KOR), op het begin van een proces op beschuldiging van samenzwering tegen de Staat, Gezien de aard van de aanklacht konden zij niet in aanmerking komen voor ontslag van rechtsvervolgning onder de Amnestiewet, die vanaf opheffing van de staat van beleg tot 1 november van kracht zou zijn, maar nu inmiddels tot aan het eind van het jaar in werking zal blijven. De straf die hen wacht ligt tussen minimaal 3 jaar gevangenis en maximaal de doodstraf, maar uit naar buiten gesmokkelde verklaringen en interviews blijkt dat hun moreel ongebroken is en dat ze er van overtuigd zijn dat de autoriteiten er niet in zullen slagen de beschuldigingen hard te maken. Het proces zal, als de overheid zich (door het Kremlin) gedwongen ziet het door te zetten, ongetwijfeld veel overeenkomst vertonen met een showproces in stalinistische traditie, wat een enorm gezichtsverlies voor het regime zal betekenen. De elf gevangenen weigeren dan ook in te gaan op het recente voorstel van de regering om, in ruil voor Amnestie, Polen "voor korte tijd" te verlaten, uit vrees niet meer te mogen terugkeren

18. Vooral [redacted] één van de vier gearresteerde KOR-leden, is zeer gemotiveerd in zijn weigering. Het is bekend dat hij en zijn vrouw een uitreisvisum kregen aangeboden toen Mevr. [redacted] in verband met een ziekte eigenlijk voor een behandeling naar het Westen moest. Omdat ze er zeker van waren dat hun Staatsburgerschap aan hen ontnomen zou worden tijdens hun buitenlands verblijf, weigerden ze de uitreis, waarna Mevr. [redacted] binnen korte tijd overleed. Het herhaalde uitreis-aanbod kan dan ook gelden als een aanwijzing dat de Poolse autoriteiten danig met dit proces in hun maag zitten en de opening ervan voor zich uit blijven schuiven. Ze zouden er zeker al het terrein mee

verliezen dat ze

[REDACTED]

verliezen dat ze op Solidariteit veroverd menen te hebben met de overgave, op 22 augustus 1983, van één van de leiders van de illegale Tijdelijke Coördinatie Commissie (TKK), [REDACTED]. Velen betwijfelen overigens of diens oproep, die op de televisie veel aandacht kreeg en waarin hij zijn medestanders vraagt zijn voorbeeld te volgen, inderdaad vrijwillig werd afgelegd en niet door de geheime dienst geforceerd.

19. In totaal hebben zich tot nu toe ongeveer 500 vakbonds-activisten bij de politie gemeld, maar [REDACTED] - de Robin Hood van de TKK - heeft laten weten dat Solidariteit niet verslagen is en volop plannen maakt voor de lange termijn. Op kortere termijn zijn voornamelijk acties te verwachten die gericht zullen zijn op de vrijlating van alle politieke gevangenen. Ook [REDACTED] heeft aangekondigd in december met nieuwe plannen te zullen komen. Voor het Poolse volk, dat erg gevoelig is voor data en herdenkingen, kan het daarmee een emotionele maand worden; op 17 december 1970 vielen bij de hardhandige onderdrukking van de arbeidersonlusten in de havensteden langs de Oostzeekust vele tientallen doden; op 13 december 1981 werd de staat van beleg afgekondigd; in december vallen ook de Katholieke feestdagen, die voor de bevolking zo'n speciale betekenis hebben; en, tenslotte, in december wordt de Nobelprijs voor de vrede uitgereikt aan (de vertegenwoordiger van) [REDACTED], die de gelegenheid ongetwijfeld zal aangrijpen om de aandacht te vestigen op de politieke gevangenen en de schending door de overheid van de Akkoorden van Gdansk.

20. Met de toekenning van juist die prijs aan die man heeft het Nobelprijscomité zonder twijfel de hele Poolse bevolking een hart onder de riem gestoken en de overheid in enorme verlegenheid gebracht. Die was namelijk volop gewikkeld in een lastercampagne tegen [REDACTED] in een poging zijn grote populariteit en invloed te breken en de herinnering aan Solidariteit negatief te beïnvloeden. Ze liet dan ook een officieel protest aantekenen tegen deze "inmenging in interne aangelegenheden", omdat ze de toekenning als een politieke daad beschouwde. Het protest had echter een onverwacht negatief effect voor het Poolse regime toen het Nobelprijscomité bekend maakte dat tot dan toe slechts één keer eerder geprotesteerd was tegen een toekenning van de Nobelprijs, en wel in 1936 door [REDACTED]. (Het betrof toen de anti-nazi journalist [REDACTED] die al drie jaar in een concentratiekamp zat).

DISCIPLINERING

21. Tegelijk met de Amnestiewet werd, bij de opheffing van de staat van beleg in juli j.l., als onderdeel van een pakket "speciale maatregelen voor de periode ter overwinning van de sociaal-economische crisis", een wet van kracht die bepaalt dat de mannelijke beroepsbevolking verplicht een vaste werkgever moet hebben. Is men langer dan drie maanden zonder werk, dan kan men gedwongen worden een door de overheid aangeboden baan te accepteren. Hoe deze wet aangewend kan worden ter disciplinering van weerbarstige groepen is duidelijk geworden uit de gang van zaken rond de Schrijversbond, ZLP. Deze oude, onafhankelijke en traditierijke bond bleef zich ondanks een aantal

vermaningen kritisch

[REDACTED]

vermaningen kritisch opstellen ten aanzien van een aantal punten in het overheidsbeleid. Dat mondde uit in een schorsing, in augustus omgezet in de opheffing van de bond, die binnen 24 uur vervangen werd door een nieuwe die zich wel naar de regels van de overheid schikte. Omdat de schrijvers buiten een beroepsorganisatie om niets kunnen publiceren in Polen, zagen zij zich geplaagd voor de keuze zich te onderwerpen aan de statuten van de nieuwe bond of elders "dwangarbeid" te gaan verrichten. Op deze manier zijn er vele duizenden (de Franse pers noemt een getal van 23.000) dissidente kunstenaars, journalisten en academici tewerkgesteld als parkeerwachter, vuilnisman of stoker. Begin november besloot de nieuwe schrijversbond de naam ZLP over te nemen terwille van de rijke historie van "de bond", maar op een onlangs in Bulgarije gehouden schrijverscongres dat gewijd was aan de rol van de kunst bij de opbouw van het socialisme (lees: de kunst in overeenstemming met de officiële politiek), bleek de vlag wel degelijk een heel andere lading te dekken.

22. In een rede, die hij op 27 augustus j.l. hield voor een verzameling vakbondsleden, verdedigde [REDACTED] zich tegen Westerse beschuldigingen dat de gedwongen tewerkstellingen in strijd waren met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Hij verwees daarbij naar een ander grondrecht; het recht op arbeid. Zij betoog komt er dan in het kort op neer dat, anders dan in Polen, in het Westen door de grote werkeloosheid vele mensen de kans ontnomen wordt zich te ontplooiën en door niet aan het arbeidsproces deel te kunnen nemen "een unieke ethische ervaring" moeten missen.

23. Overigens is het niet zo dat de regering geen voet aan de grond krijgt in het vakbondsleven; de nieuwe bonden kwamen aanvankelijk weliswaar slechts zeer aarzelend van de grond, maar het totale aantal ligt inmiddels boven de 17.000 met in totaal meer dan 3 miljoen leden. Dit betrekkelijk hoge cijfer moet echter wel in verband gebracht worden met de vele materiële voordelen die het lidmaatschap van een bond met zich meebrengt op het gebied van scholing, gezondheidszorg, vakantie-faciliteiten e.d., terwijl bovendien een groot gedeelte van de aanhang bestaat uit gepensioneerden en andere niet-aktieven die op deze manier een zekere mate van sociale zekerheid zoeken. En ten overvloede zij vermeld dat het nog steeds maar een derde is van het aantal Polen dat samen Solidariteit uitmaakte.

DE KERK

24. Omdat de politieke leiders zich onder de gegeven omstandigheden geen enkele zwakte kunnen veroorloven op straffe van een hernieuwde opleving van Solidariteit-emoities, wekte het geen verbazing dat op het 13e plenum van het Centraal Comité, op 14 en 15 oktober j.l., de Poolse Verenigde Arbeiders Partij (PVAP), zich uitsprak voor een harde ideologische strijd, waarbij met name de Katholieke Kerk het zal moeten ontgelden. De Minister voor Religieuze Zaken, [REDACTED], waarschuwde voor de nog steeds groeiende invloed van de kerk op de samenleving en signaleerde een tendens "om het geheel van de nationale cultuur ondergeschikt te maken aan de kerkelijke cultuur, om de

nationale cultuur

[REDACTED]

nationale cultuur te ontdoen van progressieve en revolutionaire (lees: communistische) elementen". Al vele weken wordt in de partijorganen felle kritiek geleverd op de kerk, die wordt afgeschilderd als wijkplaats voor dissidenten en tegenstanders van de PVAP en verklaringen van opgedoken "ex-leden van Solidariteit" moeten bewijzen dat de kerk ruimte beschikbaar stelde voor conspiratieve ontmoetingen van buitenlanders met de ondergrondse. Wie de tekst leest van de preken van de Paus tijdens zijn bezoek aan Polen in juni, hoeft inderdaad niet tussen de regels te zoeken om aanwijzingen te vinden dat veel van de thema's corresponderen met standpunten van het verbonden vakverbond. Daarom wordt in het rapport, dat op het 13e plenum besproken werd, nog eens nadrukkelijk vermeld dat de partij zich onveranderlijk zal laten leiden door het principe van scheiding van kerk en Staat. De verslechterde verstandhouding is er mede de oorzaak van dat er nog geen concrete vooruitgang is geboekt bij het opzetten van een landbouwfonds waarmee de kerk, met Westerse steun, de particuliere landbouw wil gaan ondersteunen.

DE PARTIJ

25. Met de inpopulaire maatregelen tegen de kerk riskeert de partij een versterking van de afkerige gevoelens die ze bij de bevolking oproept en dat juist op een moment dat ze dringend behoefte heeft aan steun; uit officiële cijfers is gebleken dat in de afgelopen drie jaar het ledental met 800.000 is afgenomen tot de huidige 2,3 miljoen. En het is door een hoge partijfunctionaris toegegeven dat daarvan ruim een half miljoen op geen enkele manier aan partijactiviteiten meedoet, terwijl nog eens een miljoen slechts af en toe een vergadering bezoekt, zodat de machtsbasis van "de leidende kracht in de maatschappij" wel erg smal is geworden. Bovendien dreigt de partij te vergrijzen; de gemiddelde leeftijd van ongeveer 45 jaar is nu al de hoogste in het socialistische blok.
26. Veel ernstiger dan de animositeit tussen partijleden en niet-leden is voor het Poolse regime echter het feit dat als direct gevolg van de staat van beleg de bevolking zich duidelijker in twee kampen heeft verdeeld: de "onderdrukkers" en de "onderdrukten". In het dagelijkse leven betekent dit bijvoorbeeld dat sociale contacten met leden van de militie, medewerkers van de geheime dienst en gevangenisbewaarders, gemeden worden. Door het toegenomen wantrouwen jegens landgenoten trekt men zich hoe langer hoe meer terug in kleinere vertrouwde kringen, waarbij men door een systeem van zelfhulp probeert een zo groot mogelijke onafhankelijkheid te bereiken. Dergelijke kringen zijn buitengewoon moeilijk te infiltreren door de geheime dienst, wat de kans op overspannen reacties van de overheid vergroot.
27. Dat het regime zich de gevaren van deze tweespalt terdege realiseert, blijkt uit de ijver waarmee het probeert het imago van het leger en andere staatsapparaten te verbeteren. Met grote regelmaat verschijnen in de pers vraaggesprekken met militairen, die er stuk

voor stuk blijk

[REDACTED]

voor stuk blijk van geven, zich slechts door edele motieven te laten leiden en die veelal met hun aanpak van corruptie op het gevoel van de lezer spelen. Van overheidswege wordt het legeringrijpen voorgesteld als een bij uitstek patriottische daad, die het land voor de ondergang heeft behoed.

28. Om de grote rol van het leger in de geschiedenis van de Poolse natie te onderstrepen, is de overheid er als onderdeel van de campagne toe overgegaan nieuwe gedenkstenen en monumenten te plaatsen ter herinnering aan nationale helden en martelaren van het verzet tegen de nazi's. Als [REDACTED], zoals aangekondigd, maar blijkbaar nog even uitgesteld, zal aftreden als Minister van Defensie en naar alle waarschijnlijkheid Generaal [REDACTED] zal benoemen tot opvolger, zal ongetwijfeld veel aandacht besteed worden aan het feit dat [REDACTED] overigens net als [REDACTED], behoorde tot de groep jonge Poolse officieren, die in 1943 in de Sowjet-Unie het Poolse Volksleger oprichtte om de strijd met de bezetter aan te gaan, waarbij de overheid ter verbetering van het imago handig gebruik kan maken van de nog steeds vijandige gevoelens van een groot deel van de bevolking jegens de Duitsers. [REDACTED] is echter ook bekend als de Bevelhebber van het Poolse Contingent dat in 1968, samen met de strijdkrachten van andere Warschau Pact Staten, een hardhandig einde maakte aan de Praagse Lente.

29. Het hoogtepunt in de campagne ter verhoging van het prestige van de militie moet de onthulling in Warschau worden, op de nationale feestdag 22 juli 1984, van een monument ter nagedachtenis aan de Polen die hun leven gaven in de strijd om het behoud van de volksmacht in Polen in de jaren 1944-1948. Niets kan de huidige patstelling beter symboliseren dan deze gebeurtenis. Door een eerbewijs te geven aan de helden van de strijd tegen de "reactionaire ondergrondse" in die jaren, worden niet alleen de historische successen van de geheime dienst bewierookt, maar wordt tevens uiting gegeven aan het streven van het regime elk verzet tegen de officiële politiek de kop in te drukken. Het is echter de vraag of de Polen met hun opstandige traditie daarin zullen berusten en op korte termijn de tegenstellingen overwonnen kunnen worden.

(Bron: [REDACTED])

HOOFDSTUK IV - MODERNISERING SOWJET SRBM-WAPENSYSTEMEN

INLEIDING

1. Het doel van deze publikatie is een beoordeling te geven van de 3e generatie Sowjet SRBMs, de SS-21, SS-23 en SS-22. De plaatsing, karakteristieken en verwachte groei van de opvolgers van de FROG-7, SCUD-B en SCALEBOARD op Divisie-, Leger- en Front-niveau zullen achtereenvolgens in dit hoofdstuk worden besproken.

Nieuwe generatie SRBMs

<u>Nieuw</u>	<u>Oud</u>
SS-21	FROG
SS-23	SCUD-B
SS-22	SS-12 SCALEBOARD

KORTE HISTORIE

2. Sinds het begin van de jaren '60 hebben de Sowjets de SRBMs gezien als een nucleair wapen op bovengenoemde niveaus. Conventionele "warheads" zijn weliswaar beschikbaar voor de SRBMs, maar door de vele onnauwkeurigheden zijn deze wapens minder geschikt voor een conventionele rol. Door deze beperkingen zou de gewenste schade aan het doel niet geheel bereikt kunnen worden. Tegen het eind van de jaren '60 onderkenden de Sowjets dat technische veranderingen aan de missile-systemen en de "warheads" de mogelijkheid zouden geven de SRBMs conventioneel in te zetten. Door intensieve onderzoeken en ontwikkelingen hebben de Sowjets de geleiding, de nauwkeurigheid, het bereik en de reactietijd van de SRBM-systemen aanzienlijk verbeterd. Deze ontwikkelingen, gecombineerd met "Improved Conventional Munition" (ICM), geven de Sowjets de mogelijkheid doelen aan te vallen met conventionele wapens, die voordien alleen met nucleaire wapens bestreden konden worden. Wanneer deze verbeteringen zich voortzetten, zullen CEPs van 50 m (tot 15 m) in de periode '85-'90 naar verwachting haalbaar zijn. Eén en ander houdt een dreiging in voor NAVO vliegbases en LVD-middelen.

INVOERING NIEUWE SYSTEMEN

3. SS-21. Op divisie-niveau wordt de operationele inzetbaarheid van het tactische missile bataljon verbeterd door de vervanging van de FROG-7 door de nieuwe geleide SS-21 (zie ook ISAM 9/83, Hoofdstuk I, blz. 8). De SS-21 heeft een groter bereik en is nauwkeuriger dan de FROG, waardoor zijn flexibiliteit verhoogd is. Het SS-21 missile kan voorzien worden van "High Explosive" (HE) munitie, "Improved Conventional Munition" en een nucleaire "warhead". Het SS-21 herbevoorradingsvoertuig is voorzien van twee missiles. Vergeleken met

de FROG heeft

de FROG heeft de SS-21 een grotere uitwerking door het gebruik van een uit meerdere projectielen bestaande "warhead". Tenslotte geven het "inertial" geleidingssysteem en de "on-board" computers de mogelijkheid het systeem binnen 15 minuten op een ander doel te richten.

6. SS-22.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

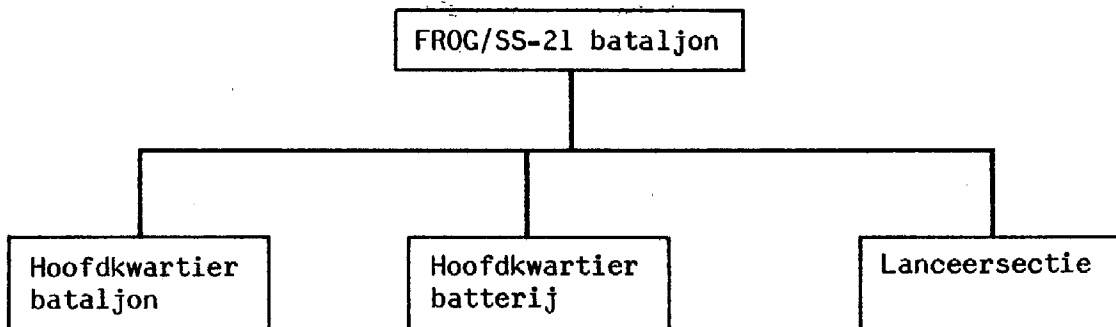
7.

[REDACTED]

ORGANISATIE

8. Met uitzondering van de SS-21 zijn er weinig gegevens bekend over de organisatie van de nieuwe missile-eenheden. Van de SS-21 wordt verwacht dat deze de FROGs-7 op één op één basis zal vervangen met 4 launchers in elk bataljon.

Organisatie van een FROG/SS-21 bataljon

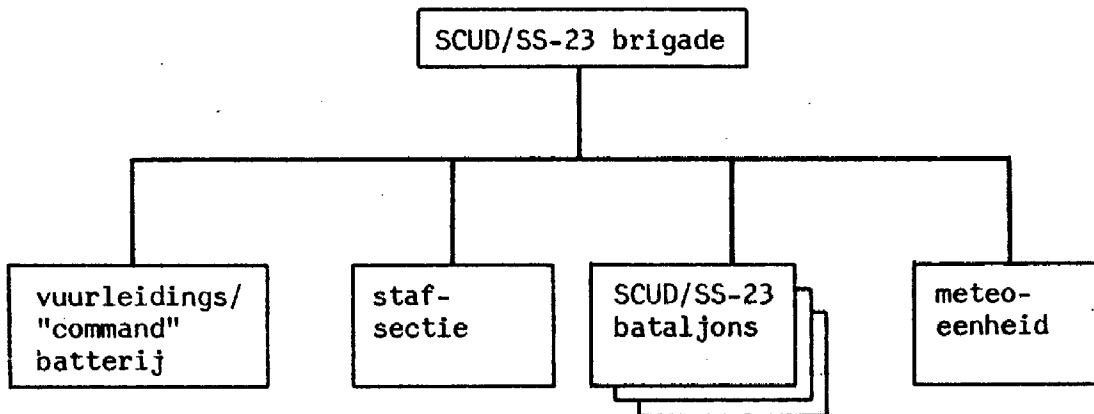
9. Alhoewel het

- 1) 2/3 range.
- 2) Een "terminal guidance", welke kan resulteren in een CEP van 50 m of minder kan mogelijk zijn ontwikkeld tegen het einde van de jaren '80.
- 3) Door TVD of VGK aan het front toegewezen.

[REDACTED]

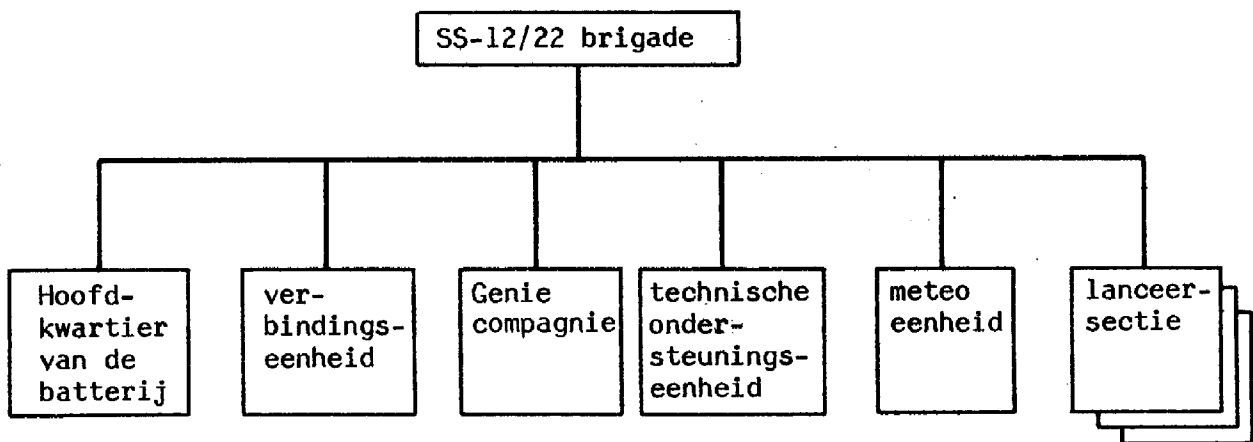
9. Alhoewel het mogelijk is dat het aantal launchers in de SCUD/SS-23 brigades uiteindelijk op 18 stuks wordt gestandaardiseerd, is het meer waarschijnlijk dat het aantal zal verschillen per echelon en TVD. Aanvankelijk zal het aantal launchers bij de SCUD/SS-23 brigades op Leger- en op Front-niveau op resp. 12 en 18 blijven.

Organisatie van een SCUD/SS-23 brigade

10. De SS-12/22 brigade is op dezelfde wijze georganiseerd als de SS-12 brigade en heeft dezelfde aantal launchers, nl. 12.

Organisatie van een SS-12/22 brigade

11. Momenteel beschikt de Sowjet Unie naar schatting over 1800 SRBM launchers. Ongeveer 1150 (+ 60%) launchers staan tegenover de NATO-strijdkrachten opgesteld. Van deze 1150 SRBM launchers staan + 730 stuks (+ 65%) in het Westelijke TVD (zie bijlage A).

12. Naar verwachting zal het aantal SRBMs in het jaar 2000 met + 700 launchers (+ 40%) zijn uitgebreid, zodat het totaal aantal SRBMs op ongeveer 2500 komt (zie bijlage B en C).

13. Deze groei komt

13. Deze groei komt voornamelijk voort uit de introductie van de SS-21 en SS-23 SRBMs bij het WP. Het hoogtepunt van deze groei ligt waarschijnlijk tussen 1985 en 1990. 60% van het totaal aantal SRBMs staat momenteel tegenover de NAVO opgesteld. Ook in het jaar 2000 zal waarschijnlijk 60% van het totaal op NAVO-grondgebied staan gericht. In bijlage D is e.e.a. in beeld gebracht; tevens zijn de procentuele veranderingen per TVD in de jaren 1983, 1990 en 2000 opgenomen. Eveneens staan vermeld de reserve-eenheden die niet per TVD kunnen worden ingedeeld. Bijlage E toont het verwachte aantal SRBM launchers in de Sowjet-Unie en NSWP-landen in de jaren 1983, 1990 en 2000.

14. De verwachting is dat het aantal SRBM launchers in de NSWP-landen zal stijgen met + 40%, dat wil zeggen met + 130 launchers. De grootste toename wordt verwacht in het begin van de jaren '90, als de SS-21 en SS-23 de verouderde systemen totaal hebben vervangen (zie bijlage F).

AANTAL BESCHIKBARE MISSILES

15. Er is weinig informatie beschikbaar over de voorraad missiles per launcher. De weinige gegevens zijn gebaseerd op de bevoorradingscapaciteiten in het Westelijke TVD. De verwachting is dat er 4-6 missiles beschikbaar zijn per launcher voor de FROG, SS-21, SCUD en SS-23. Een gedeelte bevindt zich bij de vuureenheden, de overige missiles worden in de achterste lijn van het eerste echelon in reserve gehouden. Voor de SS-12/22 launcher zijn er hoogstwaarschijnlijk maar 2 missiles onmiddellijk beschikbaar, één op de launcher en één op het herbevoorradingsvoertuig. Gebaseerd op de verwachte voorraden is het volgende aantal missiles beschikbaar voor operaties tegen de NAVO (zie bijlage G).

16. De Sowjet-Unie acht de NAVO nucleaire aanvalssystemen en opslagplaatsen als de meest belangrijke doelen voor alle Sowjet strijdkrachten en geeft aan deze doelen dan ook de hoogste prioriteit. De overige doelen staan in volgorde van prioriteit in de volgende opsomming:

- PRIO
1. Nucleaire aanvalssystemen (vliegtuigen, vliegvelden, missiles en artillerie), nucleaire opslagplaatsen/bijbehorende C3.
 2. Luchtverdedigingssystemen (vliegtuigen en SAMs)/bijbehorende C3.
 3. Conventionele "fire support" systemen/bijbehorende C3.
 4. Troepen eenheden/concentraties/bijbehorende C3.
 5. Logistieke en overige doelen.

17. De oudere SRBM-systemen

[REDACTED]

17. De oudere SRBM-systemen zijn alleen effectief te gebruiken tegen "zachte" doelen, zoals troepenconcentraties en grote logistieke installaties. De nieuwere systemen zullen waarschijnlijk alleen ingezet worden tegen de "harde" doelen. De reeds hiervoor genoemde (mogelijke) "warheads" van de SS-21, SS-22 en SS-23 zullen waarschijnlijk in het jaar 2000 uitgebreid zijn met een "area denial mine"- en een "runway penetrator"-ICM "warhead".

18. De SRBM-eenheden zullen over het algemeen centraal in de gevechtszone van desbetreffende eenheid opereren en zij zijn verantwoordelijk voor de aan de eenheid toegewezen doelen. Als men zich voorstelt dat de nieuwere systemen in de nabijheid van NAVO-grenzen opgesteld staan, zal het belang van de toegenomen bereiken duidelijk zijn. Het is duidelijk dat, als de SS-12/22 voorwaarts geplaatst wordt, het maximum bereik van dit systeem het aanvallen van doelen tot voorbij het Kanaal mogelijk zal maken (zie bijlagen H en I).

19. Van de \pm 700 SRBM launchers die op dit moment in het Westelijke TVD staan opgesteld, zijn de volgende SRBMs gereed voor onmiddellijk gebruik tegen de NAVO:

- a. De SS-21s van de voorste Divisies van de 1e echelon Legers.
- b. De SCUD-Bs en SS-23s van de voorste Legers van de 1e echelons Fronten.
- c. De SCUD-Bs en SS-23s van de 1e echelons Fronten.

Bij het begin van vijandelijkheden bestaat de mogelijkheid dat alle SS-12/22s naar voren worden verplaatst, zodat deze ook onmiddellijk ter beschikking staan.

SAMENVATTING

20. Samenvattend kan worden vastgesteld, dat de Sowjet-Unie, in ieder geval tot het jaar 2000, zowel kwalitatieve als kwantitatieve verbeteringen blijft aanbrengen aan haar SRBM-systemen. De grootste groeiperiode wordt verwacht tussen 1985-1990. In 1990 zullen \pm 775 (35%) oude type launchers vervangen zijn door de nieuwere typen (zie bijlage J).

21. In 1990 zal \pm 75% (580 SRBM launchers) van de nieuwere SRBMs tegenover de NAVO staan opgesteld. Tegen het eind van deze eeuw zal \pm 75% (1825) van het totaal aantal launchers vervangen zijn door de nieuwere typen SRBMs. \pm 65% van deze SRBMs (\pm 1200) zullen dan opgesteld staan tegenover de NAVO (zie bijlage K).

22. Door de genoemde verbeteringen ontstaan er meer betrouwbare en flexibele systemen die de Commandanten van de gezamenlijke strijdkrachten een grotere zekerheid geven v.w.b. het slagen van een aanval met nucleaire, chemische of conventionele middelen. De hierboven beschreven tactische wapensystemen kunnen worden ingezet tijdens iedere fase van het conflict, zowel ter ondersteuning van de operaties nabij de FLOT, als in de diepte.

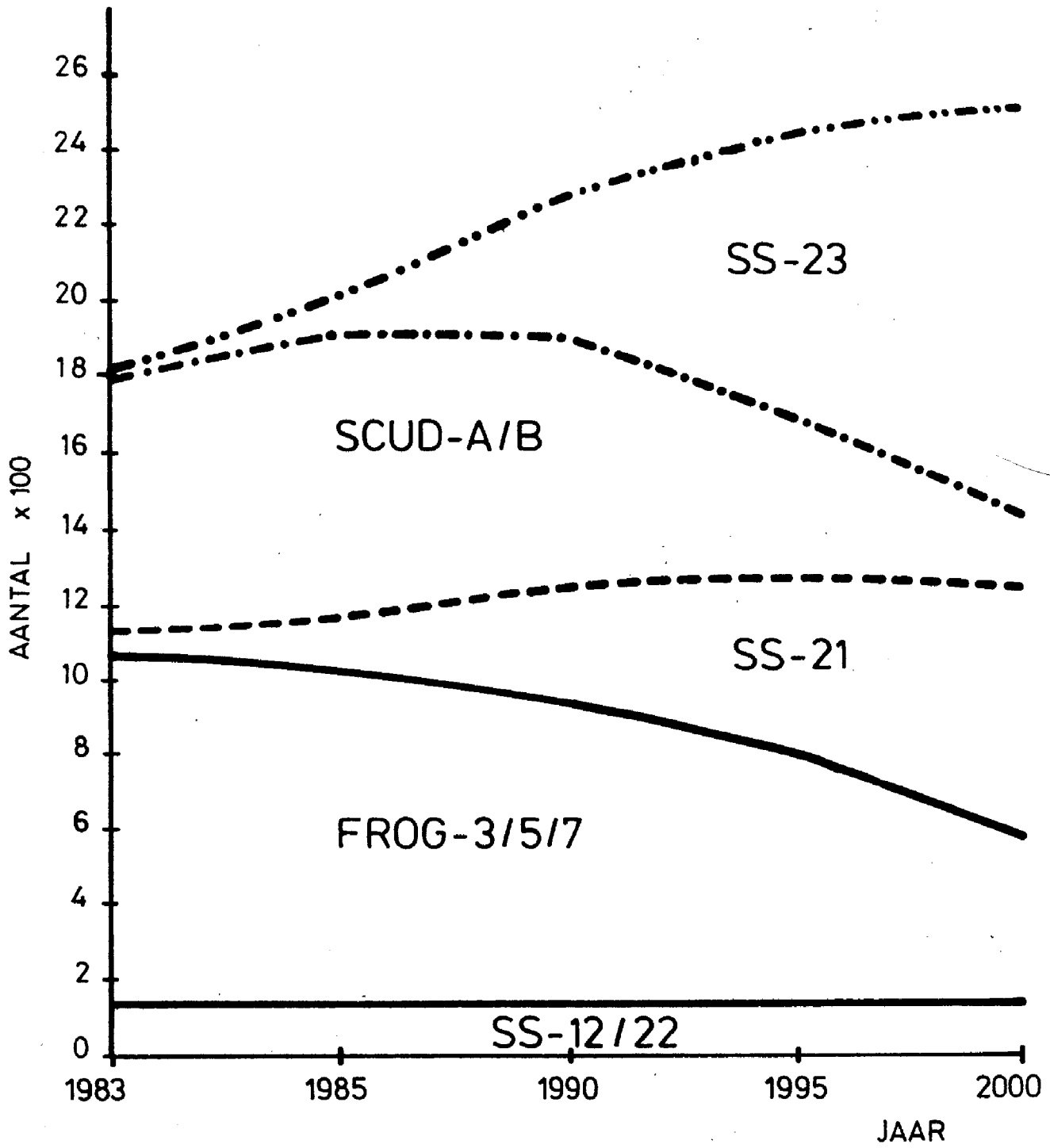
VERWACHTE AANTAL SRBM LAUNCHERS

	FROG-3/5/7	SS-21	SCUD	SS-12/22	Totaal
Westelijke TVD ¹⁾	304	56	331	36	727
N-Westelijke TVD ¹⁾	44	0	45	4	93
Z-Westelijke TVD ¹⁾	179	0	126	12	317
Z-Oostelijke TVD	97	0	75	12	184
"Far-East" TVD	221	0	96	48	365
Reserve-eenheden	72	0	15	16	103
Totaal	917	56	688	128	1789

1) Tegenover de NAVO-strijdkrachten opgesteld.

PROGNOSE AANTAL LAUNCHERS

	1983	1985	1990	1995	2000
FROG-3/5	218	183	76	24	24
FROG-7	699	717	741	657	493
SCUD-A	9	27	27	18	-
SCUD-B	679	729	647	428	138
SS-12/22	128	128	128	128	128
SS-21	56	116	276	444	648
SS-23	-	72	358	712	1052
Totaal	1789	1972	2253	2411	2483
Getalsmatige voorstelling van de verwachte groei	-	183	281	158	72
Procentuele groei	-	10	14	7	3

SRBM LAUNCHERS PER TVD

	1983	1990	2000
Tegenover NAVO (W-TVD, NW-TVD, ZW-TVD)	1137 (60%)	1399 (60%)	1530 (60%)
Z-Oostelijke TVD	184 (10%)	240 (10%)	269 (10%)
"Far-East" TVD	365 (20%)	517 (20%)	555 (20%)
Reserve-eenheden	103 (< 5%)	97 (< 5%)	109 (< 5%)
Totaal	1789	2253	2483
Getalsmatige voorstelling van de verwachte groei	-	464	230
Procentuele groei	-	25	10

PROGNOSE AANTAL SRDM LAUNCHERS TEGENOVER NAVO OPGESTELD

	1983 USSR/NSWP	1990 USSR/NSWP	2000 USSR/NSWP
Westelijke TVD	520/207	650/262	662/278
Z-Westelijke TVD	203/114	244/144	306/173
N-Westelijke TVD	93/0	99/0	111/0
Totaal	816/321	*993/406	1079/451
	1137	1399	1530
	< 30% NSWP	< 30% NSWP	< 30% NSWP

VERLOOP VERVANGING VEROUWERDE SYSTEMEN IN DE NSWP-LANDEN

	1983	1990	2000
FROG-3/5	38	52	-
FROG-7	159	213	157
SCUD-B	124	125	48
SS-12/22	-	-	-
SS-21	-	-	112
SS-23	-	16	134
Totaal	321	406	451

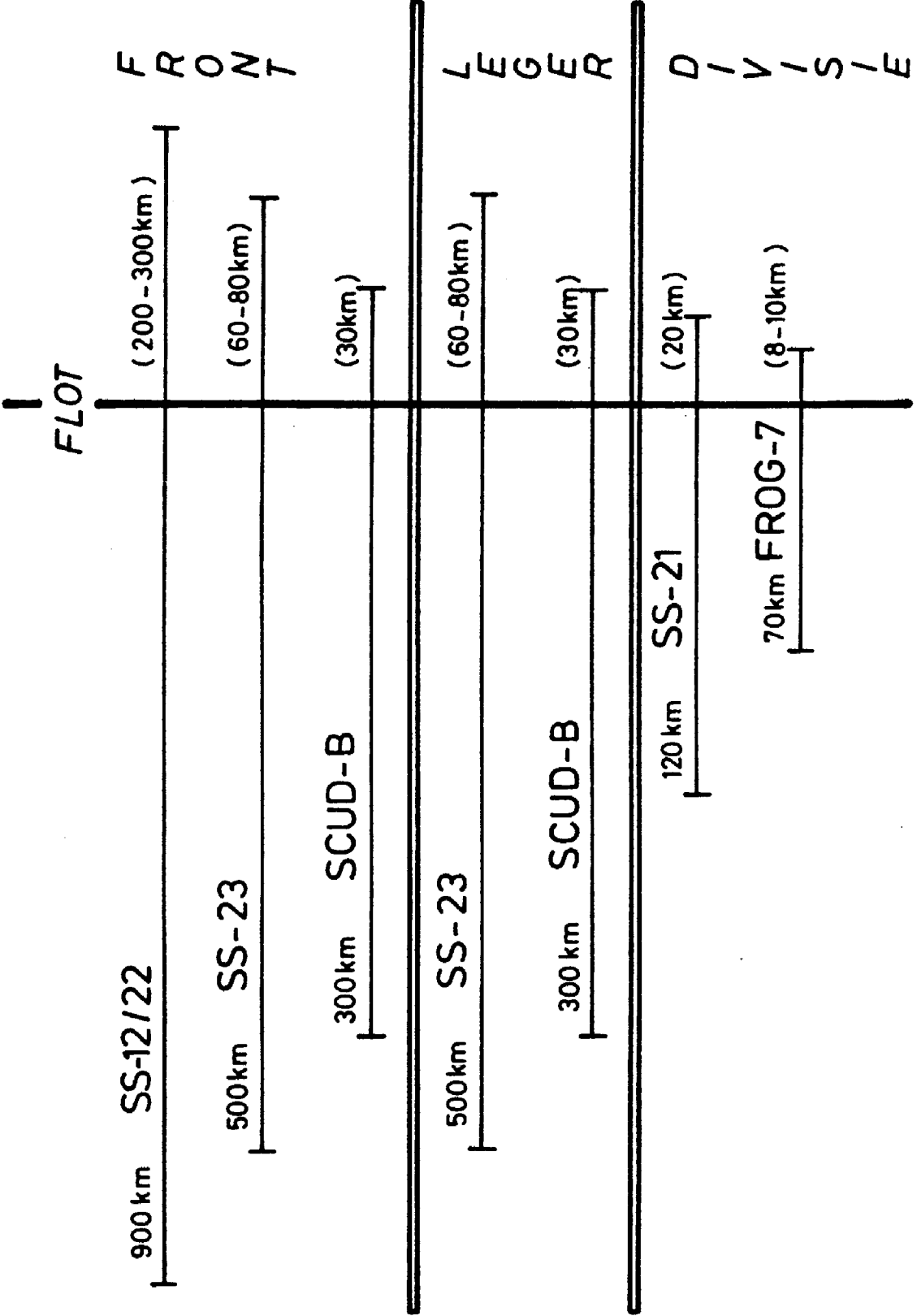
Procentuele groei

40%

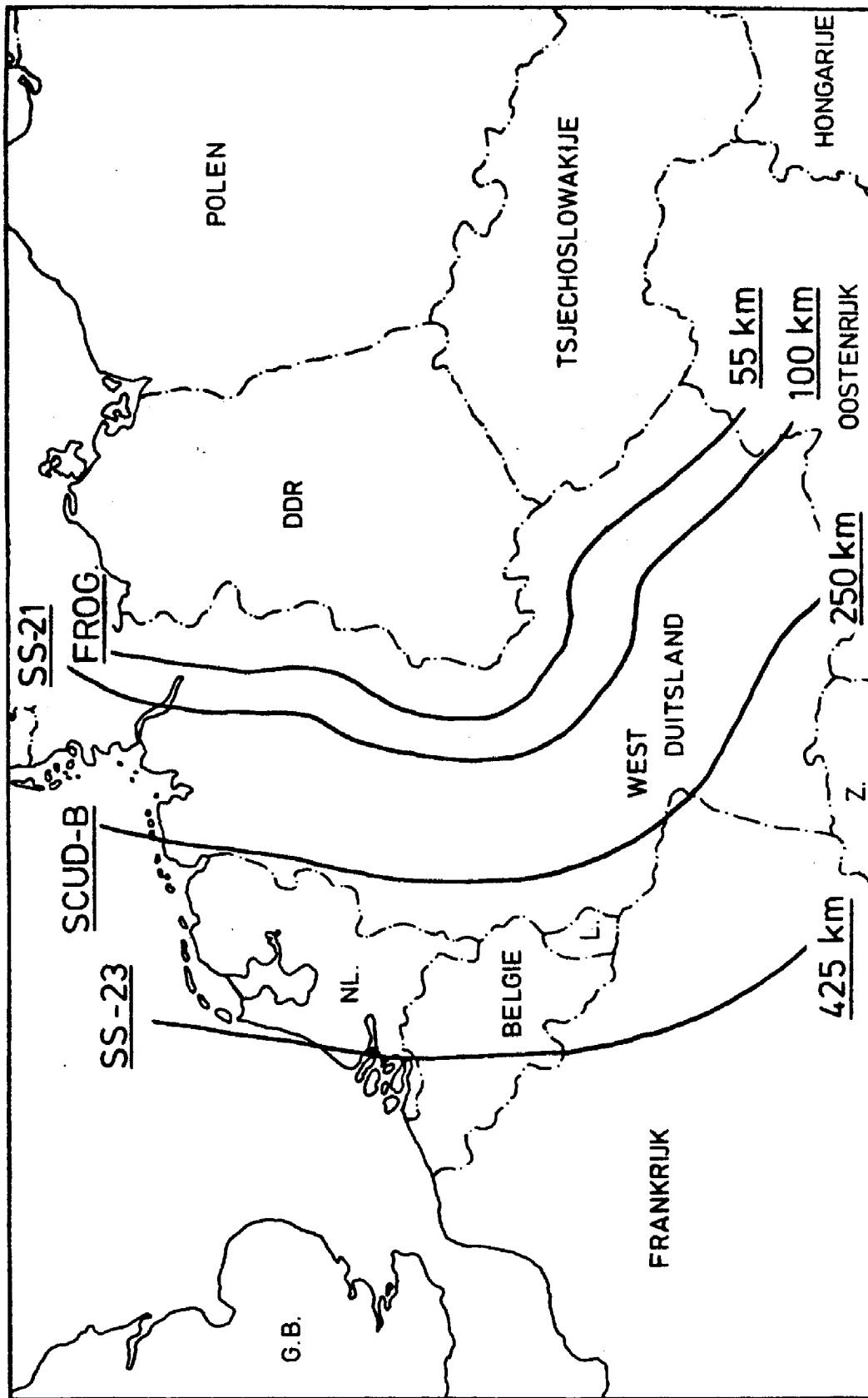
VERWACHT AANTAL MISSILES BESCHIKBAAR VOOR OPERATIES TEGEN DE NAVO

	1983 launchers missiles	1990 launchers missiles	2000 launchers missiles
FROG	527 2100-3150	469 1900-2800	257 1000-1500
SS-21	56 200-350	200 800-1200	436 1750-2600
SCUD	502 2000-3000	347 1400-3000	84 350-500
SS-23	- -	331 1300-2000	701 2800-4200
SS-12/22	52 100	52 100	52 100
Totaal	1137 4400-6600	1399 5500-9100	1530 6000-8900

Waarschijnlijke SRBM " deployment "

SSM BEREIKEN

VERWACHTE AANTAL SRBM LAUNCHERS IN 1990

	W-TVD	NW-TVD	ZW-TVD	ZO-TVD	"FE"-TVD	Reserve	Totaal
SS-21	164	4	32	4	64	8	276
SS-23	302	27	2	9	9	9	358
SS-12/22	36	4	12	12	48	16	128
Totaal	502	35	46	25	121	33	762

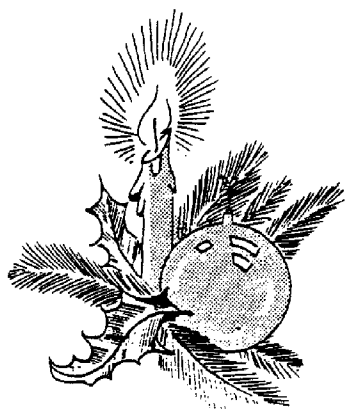
VERWACHT AANTAL LAUNCHERS IN 2000

	W-TVD	NW-TVD	ZW-TVD	ZO-TVD	"FE"-TVD	Reserve	Totaal
SS-21	320	24	92	32	164	16	648
SS-23	468	63	170	117	225	9	1052
SS-12/22	36	4	12	12	48	16	128
Totaal	824	91	274	161	437	41	1828

De samenstellers van de ISAM

wensen de lezers

PRETTIGE KERSTDAGEN

en een

VOORSPOEDIG 1984